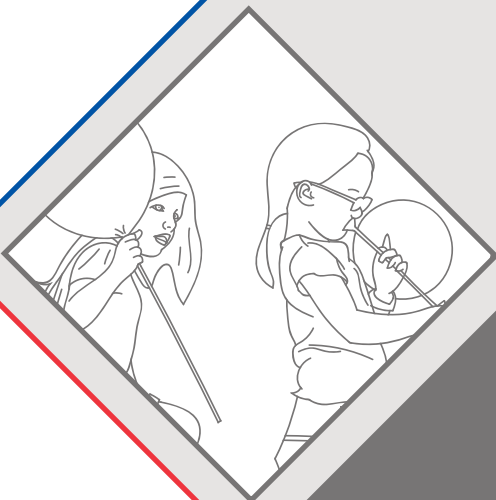

PBL Landsmøte 2019

Thon Hotel Oslo Airport, Gardermoen | 27.-28. mai

Innhold

Diverse valg til landsmøtet 2019	3
Voteringsreglement for personvalg (vedlegg 0.1)	
LM-sak 1/19 Styrets årsberetninger og årsregnskap	5
Melding for landsmøteperioden 2017-2019 (vedlegg 1.1, skilleark 4)	
Styrets årsberetning for 2018 (vedlegg 1.2)	
Styrets årsberetning for 2017 (vedlegg 1.3)	
Resultatregnskap og balanse PBL (vedlegg 1.4)	
Resultatregnskap og balanse PBL Konsern med noter (vedlegg 1.5)	
Revisors beretning for 2018 (vedlegg 1.6)	
Revisors beretning for 2017 (vedlegg 1.7)	
LM-sak 2/19 Saker fremmet av styret og medlemmer	48
Forslag 1: Krav til bruk av offentlige tilskudd	
Forslag 2: Endring i vedtektenes paragraf 3, 4, 6 og 14, samt ny § 7	
Forslag 3: Endring i vedtektenes paragraf 3, 4, 6 og 14, samt ny § 7	
Forslag 4: Endring i vedtektenes paragraf 3	
Forslag 5: Endring i vedtektenes paragraf 5	
Forslag 6: Endring i vedtektenes paragraf 5	
LM-sak 3/19 Styrets forslag til strategiplan	76
Strategiplan 2019-2021 for PBL (vedlegg 3.1)	
LM-sak 4/19 Styrets forslag til økonomiplan	82
Økonomiplan 2019-2021 for PBL (vedlegg 4.1)	
LM-sak 5/19 Styrets forslag til kontingent	84
LM-sak 6/19 Godtgjørelse til styret og valgkomiteen	85
LM-sak 7/19 Valg av styre	86
LM-sak 8/19 Valg av valgkomité	87
LM-sak 9/19 Valg av revisor	88

Diverse valg til landsmøtet 2019

Valg av dirigent

Styret anbefaler landsmøtet 2019 å fatte slikt

vedtak:

Espen Rokkan velges til dirigent med Ida Gudding Johnsen som meddirigent.

Valg av referenter

Styret anbefaler landsmøtet 2019 å fatte slikt

vedtak:

Mona Kvikstad og Christine Klippenvåg Nordgård velges til referenter.

Valg av fullmaktskomité

Styret anbefaler landsmøtet 2019 å fatte slikt

vedtak:

Som fullmaktskomité i forbindelse med landsmøtet 2019 velges:

Leder	Linda Fraurud, Ragnas Hage
Medlem	Thomas Hopland, Eventus barnehage AS
Medlem	Niels Bjørn Olsen, Hundremeterskogen barnehage SA
Sekretær	Berit Edvardsen, PBL

Valg av delegater til å underskrive protokollen fra landsmøtet

Styret anbefaler landsmøtet 2019 å fatte slikt

vedtak:

Til å underskrive protokollen fra landsmøtet 2019 velges:

Marit Edseth, Sørholtet barnehage SA
Elin Bjerketvedt, Solsiden barnehage SA

Valg av redaksjonskomité

Styret anbefaler landsmøtet 2019 å fatte slikt

vedtak:

Som redaksjonskomité i forbindelse med landsmøtet 2019 velges:

Leder	Ragnhild Finden, Kausvol gardsbarnehage AS
Medlem	Harald Berge Breistein, NLM-barnehagene
Medlem	Marie Løkvik, Mobarn
Sekretær	Marius Iversen, PBL

Valg av tellekorps

Landsmøtet bruker elektronisk system for å avgi og til opptelling av stemmer.

Styret anbefaler landsmøtet 2019 å fatte slikt

vedtak:

Som tellekorps i forbindelse med landsmøtet 2019 velges

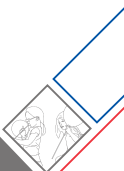
Leder	Bjørn-Kato Winther, PBL
Medlem	Bjørn Helge Worren Stien, PBL
Medlem	Monica Feldt, PBL
Medlem	Anders Grønmo, PBL

Voteringsreglement for landsmøtet

Styret anbefaler landsmøtet 2019 å fatte slikt

vedtak:

Forslag til voteringsreglement for personvalg (vedlegg 0.1) vedtas.
Punkt 12 her ivaretar at valget kan gjøres med elektronisk verktøy.

Voteringsreglement for personvalg

1. Hvis det foreligger forslag på mer enn én kandidat, skal skriftlig votering foretas.
2. Skriftlig votering kan også forlanges av en delegat der det kun er én kandidat.
3. Ved personvalg er ikke valget avgjort før en av kandidatene har oppnådd absolutt flertall; det vil si minst 50 prosent av stemmene.
4. Blanke stemmer skal ved opptellingen ikke regnes som en del av totalen hvorfra absolutt flertall regnes. Det vil si at kandidaten for å ha absolutt flertall, skal ha halvparten eller mer av de gyldige stemmer avgitt for kandidaten(e).
5. Dersom valget ikke blir avgjort ved første votering, avholdes omvalg idet man for hver ny valgomgang utelater den kandidat som fikk færrest stemmer ved den foregående votering.
6. Dersom det skal foretas valg mellom fire eller flere kandidater til ett verv, kan det likevel bestemmes at det skal kunne utelukkes mer enn én kandidat av gangen. I dette tilfellet utelukker man så mange kandidater at summen av stemmetallene for de utelukkede kommer nærmest mulig opp til stemmetallet for den som blir nummer to ved avstemningen.
7. Dersom det inntreffer stemmelikhet, og det ikke fremgår av punktene ovenfor at kandidatene med stemmelikhet skal falle ut, er framgangsmåten slik: Kandidatene med stemmelikhet faller ut dersom de til sammen har færre stemmer enn nummer to i stemmetall. I motsatt fall deltar de i omvalg. Dersom det blir ny stemmelikhet mellom dem, avgjøres det ved loddtrekning hvem som skal falle ut hvis ikke stemmetallene blir slik at de faller ut begge to.
8. Ved valg av flere personer i én valgomgang skrives det maksimalt så mange navn på stemmeseddelen som det antall personer som skal velges, og de kandidater som får flest stemmer velges. Stemmesedler som inneholder flere navn enn det som skal velges, eller er påført navn som ikke er brakt i forslag, forkastes.
9. Dersom det blir stemmelikhet mellom kandidater, og ikke alle med stemmelikhet blir valgt eller faller ut, anses de valgt som fikk flere stemmer enn kandidatene med stemmelikhet. Deretter holdes nytt valg til de ubesatte plasser mellom de kandidater som fikk stemmelikhet.
10. Når det skal velges personer i rekkefølge, kan man enten holde særskilte valg på hver plass eller velge flere i én omgang. I sistnevnte tilfelle skrives kandidatenes navn i rekkefølge på stemmeseddelen. Den kandidat som får flest stemmer på første plass anses valgt som nummer én.

Deretter besettes annen plass av den av de øvrige kandidater som får flest stemmer sammenlagt på første og annen plass og så videre. Ved stemmelikhet går den foran som har flest stemmer på den høyeste plass.
11. Stemmesedler regnes som ugyldig og skal forkastes hvis:
  - Annen enn den foreskrevne stemmeseddel er benyttet.
  - Det er skrevet et annet navn enn de navn som er i forslag.
  - Det er skrevet flere navn enn det skal velges på stemmeseddelen.
12. Skriftlig votering kan gjennomføres ved hjelp av IT-verktøy som ivaretar hensynet om hemmelig valg.

Styrets årsberetninger og årsregnskap

Vedlagt følger styrets melding for landsmøteperioden 2017-2019, styrets årsberetninger, forbundets årsregnskap og revisors beretning.

Vedlegg

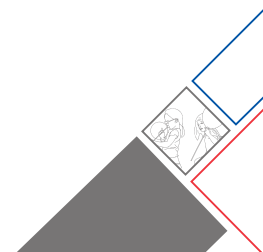
- Styrets melding for landsmøteperioden 2017-2019 (vedlegg 1.1, skilleark 4)
- Styrets årsberetning for 2018 (vedlegg 1.2)
- Styrets årsberetning for 2017 (vedlegg 1.3)
- Resultatregnskap og balanse PBL (vedlegg 1.4)
- Resultatregnskap og balanse PBL konsern med noter og kontantstrømoppstilling (vedlegg 1.5)
- Revisors beretning for 2018 (vedlegg 1.6)
- Revisors beretning for 2017 (vedlegg 1.7)

Styret anbefaler landsmøtet 2019 å fatte slikt

vedtak:

Styrets melding for landsmøteperioden 2017-2019 vedtas.

Styrets årsberetning og forbundets årsregnskap tas til orientering.

Styrets årsberetning for 2018

PBL er en interesse-, service- og arbeidsgiverorganisasjon for private barnehager. Organisasjonen har kontorsted i Bodø. Forbundet skal arbeide for å bedre rammevilkårene for private barnehager til beste for barn, foreldre/foresatte, ansatte, eiere og samfunnet for øvrig.

PBL forhandler Hoved- og hovedtariffavtaler for medlemmene. Avtalene skal være tilpasset private barnehager og sikre stabile og konkurransedyktige lønns- og arbeidsvilkår til beste for ansatte og eiere.

I samsvar med regnskapslovens § 3-3 bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelse av regnskapet.

Det fremlagte resultatregnskap og balanse gir etter styrets oppfatning en rettvise oversikt over utviklingen og resultatet av virksomheten og dens økonomiske stilling ved årsskiftet. Det samme gjelder for konsernet som helhet. Regnskapet for morselskapet i 2018 viser et overskudd på kr 1 208 069,-. Resultatet er som forventet.

Det store avviket mellom driftsresultat i selskaps- og konsernregnskap, og resultat fra operasjonelle aktiviteter ifølge kontantstrømoppstillingen, skyldes økt kortsiktig gjeld til AFP-fondet og OU-fondet i forbindelse med den innkrevningen som PBL foretar på vegne av disse fondene. Innkrevningen resulterer i økt kortsiktig gjeld, og på grunn av at dette er en balansetransaksjon som ikke går via driftsregnskapet oppstår det ovennevnte avviket.

Omsetningen i PBL har økt fra kr 59 553 229,- i 2017 til kr 63 021 392,- i 2018. Økningen skyldes i hovedsak kontingentinntekt samt konsernintern inntekt knyttet til fellesadministrasjon og fremleie av lokaler.

PBL hadde per 31.12.2018 omløpsmidler for kr 90 818 541,-, hvorav kr 71 289 406,- var bankinnskudd, og kr 19 491 035,- var kortsiktige fordringer. En stor andel av de kortsiktige fordringene gjelder fordring på datterselskap knyttet til bankkonti i flerkontosystem. Det har vært arbeidet videre med å styrke den finansielle situasjonen i 2018. Per 31.12.18 overstiger den bokførte verdien av omløpsmidlene den kortsiktige gjelden.

I konsernet har omsetningen økt fra 174 304 575,- i 2017 til kr 188 681 100,- i 2018.

Konsernet hadde per 31.12.2018 omløpsmidler for kr 92 670 102,- hvorav kr 74 308 882,- var bankinnskudd. Styret mener at det må arbeides ytterligere med å styrke den likvide situasjonen i konsernet.

Den finansielle risikoen på selskapsnivå anses som lav. Styret vurderer dette også å gjelde for hele konsernet da det bare er PBL Huset AS som har langsiktig ekstern lånefinansiering.

PBL er i liten grad eksponert for endring i valutakurser, og endring i rentenivå. Risikoen for at kunder ikke har økonomisk evne til å oppfylle sine forpliktelser vurderes som lav, da det historisk sett har vært lite tap på kundefordringer.

PBL står som kontoeier for avtalefestet pensjon (AFP). Per 31.12.2018 tilsvarte fondets eiendeler 117 999 241,-. Dette er en økning på kr 10 558 056,- sammenlignet med året før. Midlene skal disponeres til AFP for ansatte til medlemmene i PBL. PBL har ingen økonomiske forpliktelser ut over fondsmidlene.

Datterselskapet PBL Medlemsservice AS gikk med kr 2 344 812,- i overskudd etter skatt i 2018, og har en egenkapital på kr 13 717 902,-. Selskapet ble opprettet for å sikre verdiskapningen og kvalitetsutviklingen i medlemsbarnehagene. Hovedmålet har vært å skaffe goder til medlemmene. Dette har selskapet klart. Styret har overført ansvaret for oppfølgingen av alle medlemsavtaler til PBL Medlemsservice AS. Man har i 2018 jobbet målrettet for at alle

avdelingene i selskapet driftes lønnsomt, og i 2019 vil det arbeides ytterligere med å styrke den likvide situasjonen i selskapet.

PBL Medlemsservice AS har opprettet datterselskapene PBL Regnskap AS og PBL Bedriftshelse-tjeneste AS. Selskapenes formål er å tilby medlemmene produkter og tjenester som er spesialtilpasset barnehagene. I tillegg har PBL Medlemsservice AS opprettet selskapet PBL Konferansesenter AS. Selskapet drifter kantine- og konferansevirksomheten i PBL-huset i Bodø. Selskapet har avgitt et konsernbidrag pålydende kr 3 198 352 med skattemessig effekt til PBL-BHT, samtidig som at PBL-M har mottatt et konsernbidrag pålydende kr 2 300 000 uten skattemessig effekt fra PBL-BHT. Dette for å utnytte den utsatte skattefordelen som ligger i PBL Bedriftshelsetjeneste AS.

PBL Regnskap AS sitt regnskap for 2018 viser et overskudd på kr 40 936,- etter skatt og selskapet har en egenkapital på kr 3 448 775,-.

PBL Bedriftshelsetjeneste AS sitt regnskap for 2018 viser et overskudd på kr 110 826,- etter skatt og selskapet har en egenkapital på kr 1 141 516,-. Selskapet har som nevnt mottatt konsernbidrag pålydende kr. 3 198 352 med skattemessig virkning og avgitt konsernbidrag pålydende kr. 2 300 000 uten skattemessig effekt.

PBL Konferansesenter AS sitt regnskap for 2018 viser et underskudd på kr 9 364,- etter skatt og selskapet har en egenkapital på kr 98 348,-. Selskapet har, etter å ha gjennomført tiltak for å bedre den økonomiske situasjonen, hatt en vesentlig resultatforbedring fra 2017 til 2018. Styret i PBL Konferansesenter AS anser at forutsetningene for fortsatt drift er til stede.

Datterselskapet PBL Huset AS (eid 100 % av PBL) gikk med kr 2 490 466 i overskudd etter skatt i 2018, og har en egenkapital på kr 54 739 852. PBL Huset AS skal være administrasjonsbygg for PBL og datterselskaper, samt drive utleie av kontorlokaler og parkeringsplasser. PBL-huset ble ferdigstilt i januar 2013. Styret i PBL Huset AS anser at forutsetningene for fortsatt drift er til stede.

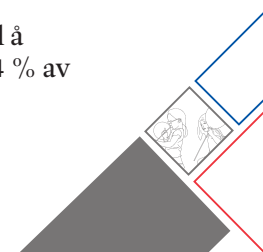
Datterselskapet Nasjonalt kunnskapssenter for barnehager AS (eid 100 % av PBL) ble stiftet i 2015. Kunnskapssenteret skal engasjere seg i alle typer aktiviteter og tjenester som bidrar til barnehagetjenester av høy kvalitet. Dette skal gjøres gjennom både egne aktiviteter og i samarbeid med andre. De mest sentrale oppgavene vil være kompetanseheving, utviklingsprogrammer og forskning innenfor barnehagesektoren. Resultat etter skatt i 2018 er et underskudd på kr 1 668 726,- og selskapet har en egenkapital på kr -994 849,-. Ut i fra formålet til selskapet er det naturlig at det tar litt tid fra driftsoppstart og til nødvendige økonomiske rammer er på plass. Det vil i løpet av våren 2019 bli sett på den finansielle situasjonen, og det kapitalbehov som er nødvendig for å sikre videre drift. Styret i Nasjonalt kunnskapssenter for barnehager AS anser at forutsetningene for fortsatt drift er til stede.

Det har i 2018 ikke vært noen forsknings- og utviklingsaktiviteter i PBL.

PBL driver ikke virksomhet som forurensar det ytre miljø ut over det man kan forvente av en slik type virksomhet. Konsernets hovedkontor er et energiklasse A bygg, slik at energiforbruket pr. kvm. er lavt. Man har iverksatt rutiner for kildesortering av avfall, og EE-avfall blir levert til avfallshåndteringsselskap.

Ut over det som går frem av de øvrige deler av årsoppgjøret, kjenner styret ikke til andre forhold vedrørende avsetningsforhold og prisutvikling for forbundets produkter, som har betydning for å bedømme forbundet.

Mål for økonomiplanen er at sum egenkapital innen utgangen av 2026, skal bygges opp til å utgjøre minimum 150 % av kontingentinntektene. Pr. 31.12.18 utgjør egenkapitalen 105,4 % av kontingentinntektene.

I tillegg skal 50 % av egenkapitalen være satt av i konfliktfondet. Dette målet er oppfylt.

Ved utgangen av regnskapsåret hadde forbundet 41,66 årsverk. Forbundet har som mål å være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn. Forbundet har i sin policy innarbeidet forholdet rundt likestilling som tar sikte på at det ikke forekommer forskjellsbehandling grunnet kjønn i saker som for eksempel lønn, avansement, rekruttering med mer. I konsernet var det ved utgangen av regnskapsåret totalt 105 kvinner og 45 menn, som til sammen utgjorde 146,17 årsverk. Ledergruppen til PBL konsern består av 5 menn og 5 kvinner. På mellomledernivå i konsernet er det 2 menn og 7 kvinner. Vi har 2 ansatte med utenlandsk nasjonalitet og det har i 2018 ikke vært noen i arbeidspraksis. Det jobbes for å fremme likestilling, sikre like muligheter og rettigheter og hindre diskriminering uavhengig av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion og livssyn.

Sykefraværet fra 2017 til 2018 er redusert fra 4,76 % til 2,84 % i forbundet. På konsernnivå er sykefraværet redusert fra 5,40 % i 2017 til 4,6 % i 2018. Styret anser arbeidsmiljøet som tilfredsstillende. Det er ikke registrert skader/ulykker i hverken morselskapet eller datterselskaper i 2018.

Disponering av årets resultat:

Avsatt til konfliktfond	kr 604 034,-
Avsatt til annen egenkapital	kr 604 034,-

Etter dette har PBL per 31.12.2018 en egenkapital på kr 32 564 586,-.

Årets resultat for PBL sammen med PBLs datterselskaper (konsern) er et overskudd på kr 4 249 221,- etter skatt.

Styret mener at årsregnskapet gir en rettvise oversikt over utviklingen og resultatet av selskapets virksomhet og finansielle stilling.

Bodø, 3. april 2019

Eirik Husby
styrets leder

Ragnhild Antonie Finden
nestleder

Therese Børke
styremedlem

Torstein Johannessen
styremedlem

Harald Berge Breistein
styremedlem

Linda Dragseth Fraurud
styremedlem

Marit Lambrechts
styremedlem

Anne Lindboe
adm. dir.

Styrets årsberetning for 2017

PBL er en interesse-, service- og arbeidsgiverorganisasjon for private barnehager. Organisasjonen har kontorsted i Bodø. Forbundet skal arbeide for å bedre rammevilkårene for private barnehager til beste for barn, foreldre/foresatte, ansatte, eiere og samfunnet for øvrig.

PBL forhandler Hoved- og hovedtariffavtaler for medlemmene. Avtalene skal være tilpasset private barnehager og sikre stabile og konkurransedyktige lønns- og arbeidsvilkår til beste for ansatte og eiere.

I samsvar med regnskapslovens § 3-3 bekreftes det at forutsetningen om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelse av regnskapet.

Det fremlagte resultatregnskap og balanse gir etter styrets oppfatning en rettvise oversikt over utviklingen og resultatet av virksomheten og dens økonomiske stilling ved årsskiftet. Det samme gjelder for konsernet som helhet. Regnskapet for morselskapet i 2017 viser et overskudd på kr 2 137 124,-. Resultatet er som forventet.

Det store avviket mellom driftsresultat i selskaps- og konsernregnskap, og resultat fra operasjonelle aktiviteter ifølge kontantstrømpoppstillingen, skyldes økt kortsiktig gjeld til AFP-fondet og OU-fondet i forbindelse med den innkrevningen som PBL foretar på vegne av disse fondene. Innkrevningen resulterer i økt kortsiktig gjeld, og på grunn av at dette er en balansetransaksjon som ikke går via driftsregnskapet oppstår det ovennevnte avviket.

Omsetningen i PBL har økt fra kr 58 050 418,- i 2016 til kr 59 553 229,- i 2017. Økningen skyldes i hovedsak kontingentinntekt samt inntekt knyttet til tariffelementene pensjon og forsikring. I tillegg har PBL i 2017 avholdt Landsmøte.

PBL hadde per 31.12.2017 omløpsmidler for kr 86 419 558,-, hvorav kr 57 314 774,- var bankinnskudd, og kr 29 104 784,- var kortsiktige fordringer. En stor andel av de kortsiktige fordringene gjelder fordring på datterselskap knyttet til bankkonti i flerkontosystem. Det har vært arbeidet videre med å styrke den finansielle situasjonen i 2017. Per 31.12.17 overstiger den bokførte verdien av omløpsmidlene den kortsiktige gjelden.

I konsernet har omsetningen økt fra 163 288 875,- i 2016 til kr 174 304 575,- i 2017.

Konsernet hadde per 31.12.2017 omløpsmidler for kr 81 538 844,- hvorav kr 61 076 143,- var bankinnskudd.

Styret mener at det må arbeides ytterligere med å styrke den likvide situasjonen i konsernet.

Den finansielle risikoen på selskapsnivå anses som lav. Styret vurderer dette også å gjelde for hele konsernet da det bare er PBL Huset AS som har langsiktig ekstern lånefinansiering.

PBL er i liten grad eksponert for endring i valutakurser, og endring i rentenivå. Risikoen for at kunder ikke har økonomisk evne til å oppfylle sine forpliktelser vurderes som lav, da det historisk sett har vært lite tap på kundefordringer.

PBL står som kontoeier for avtalefestet pensjon (AFP).

Per 31.12.2017 tilsvarte fondets eiendeler 107 441 185,-. Dette er en økning på kr 8 750 658,- sammenlignet med året før. Midlene skal disponeres til AFP for ansatte til medlemmene i PBL. PBL har ingen økonomiske forpliktelser ut over fondsmidlene.

Datterselskapet PBL Medlemsservice AS gikk med kr 1 801 411,- i overskudd etter skatt i 2017, og har en egenkapital på kr 11 373 090,-. Selskapet ble opprettet for å sikre verdiskapningen og kvalitetsutviklingen i medlemsbarnehagene. Hovedmålet har vært å skaffe goder til medlemmene. Dette har selskapet klart. Styret har overført ansvaret for oppfølgingen av alle medlemsavtaler til PBL Medlemsservice AS. Man har i 2017 jobbet målrettet for at alle avdelingene i selskapet driftes lønnsomt, og i 2018 vil det arbeides med å styrke den likvide situasjonen i selskapet.

PBL Medlemsservice AS har opprettet datterselskapene PBL Regnskap AS og PBL Bedriftshelsetjeneste AS. Selskapenes formål er å tilby medlemmene produkter og tjenester som er spesialtilpasset barnehagene. I tillegg har PBL Medlemsservice AS opprettet selskapet PBL Konferansesenter AS. Selskapet drifter kantine- og konferansevirksomheten i PBL-huset i Bodø.

PBL Regnskap AS sitt regnskap for 2017 viser et overskudd på kr 1 434 611,- etter skatt og selskapet har en egenkapital på kr 3 407 839,-. Selskapet har i 2017 avgitt et konsernbidrag på kr 1 500 000,- til søsterselskapet PBL Konferansesenter AS.

PBL Bedriftshelsetjeneste AS sitt regnskap for 2017 viser et overskudd på kr 435 119,- etter skatt og selskapet har en egenkapital på kr 867 959,-. Selskapet opererer på et økonomisk bærekraftig nivå, og den økonomiske målsettingen for 2018 er å eliminere udekket tap og bygge opp egenkapitalen.

PBL Konferansesenter AS sitt regnskap for 2017 viser et underskudd på kr 679 275,- etter skatt og selskapet har en egenkapital på kr 107 711,-. Selskapet har i 2017 mottatt et konsernbidrag på kr 1 500 000 fra søsterselskapet PBL Regnskap AS. Det har i 2017 vært jobbet med ulike tiltak for å skape en bærekraftig økonomisk drift, og selskapet er i mål med disse tiltakene pr. 31.12.17. Det forventes at selskapet skal drifte med bærekraftige overskudd fra og med 2018. Styret i PBL Konferansesenter AS anser at forutsetningene for fortsatt drift er til stede.

Datterselskapet PBL Huset AS (eid 100 % av PBL) gikk med kr 1 689 597 i overskudd etter skatt i 2017, og har en egenkapital på kr 52 249 386. PBL Huset AS skal være administrasjonsbygg for PBL og datterselskaper, samt drive utleie av kontorlokaler og parkeringsplasser. PBL-huset ble ferdigstilt i januar 2013. Styret i PBL Huset AS anser at forutsetningene for fortsatt drift er til stede.

Datterselskapet Nasjonalt kunnskapssenter for barnehager AS (eid 100 % av PBL) ble stiftet i 2015, men startet først driften 1. oktober 2016. Kunnskapssenteret skal engasjere seg i alle typer aktiviteter og tjenester som bidrar til barnehagetjenester av høy kvalitet. Dette skal gjøres gjennom både egne aktiviteter og i samarbeid med andre. De mest sentrale oppgavene vil være kompetanseheving, utviklingsprogrammer og forskning innenfor barnehagesektoren. Resultat etter skatt i 2017 er et underskudd på kr 486 815,- og selskapet har en egenkapital på kr 673 877,-. Ut i fra formålet til selskapet er det naturlig at det tar litt tid fra driftsoppstart og til nødvendige økonomiske rammer er på plass. Forventningen er at selskapet i 2018 rent resultatmessig skal gå i balanse. Styret i Nasjonalt kunnskapssenter for barnehager AS anser at forutsetningene for fortsatt drift er til stede.

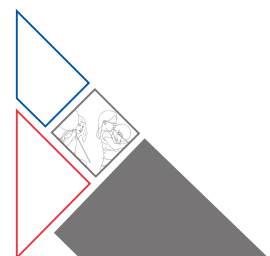
Det har i 2017 ikke vært noen forsknings- og utviklingsaktiviteter i PBL.

PBL driver ikke virksomhet som forurensar det ytre miljø ut over det man kan forvente av en slik type virksomhet. Konsernets hovedkontor er et energiklasse A bygg, slik at energiforbruket pr. kvm. er lavt. Man har iverksatt rutiner for kildesortering av avfall, og EE-avfall blir levert til avfallshåndteringsselskap.

Ut over det som går frem av de øvrige deler av årsoppgjøret, kjenner styret ikke til andre forhold vedrørende avsetningsforhold og prisutvikling for forbundets produkter, som har betydning for å bedømme forbundet.

Mål for økonomiplanen er at sum egenkapital innen utgangen av 2026, skal bygges opp til å utgjøre minimum 150 % av kontingentinntektene. Pr. 31.12.17 utgjør egenkapitalen 106,8 % av kontingentinntektene.

I tillegg skal 50 % av egenkapitalen være satt av i konfliktfondet. Dette målet er oppfylt.

Ved utgangen av regnskapsåret hadde forbundet 42,08 årsverk. Forbundet har som mål å være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn. Forbundet har i sin policy innarbeidet forholdet rundt likestilling som tar sikte på at det ikke forekommer forskjellsbehandling grunnet kjønn i saker som for eksempel lønn, avansement, rekruttering med mer. I konsernet var det ved utgangen av regnskapsåret totalt 109 kvinner og 42 menn, som til sammen utgjorde 146,85 årsverk. Ledergruppen til PBL konsern består av 6 menn og 4 kvinner. På mellomledernivå i konsernet er det 3 menn og 5 kvinner. Vi har 3 ansatte med utenlandsk nasjonalitet og vi har i 2017 hatt 1 person i arbeidspraksis. Det jobbes for å fremme likestilling, sikre like muligheter og rettigheter og hindre diskriminering uavhengig av etnisitet, nasjonal opprinnelse, avstamning, hudfarge, språk, religion og livssyn.

Sykefraværet fra 2016 til 2017 har økt fra 3,96 % til 4,76 % i forbundet. På konsernnivå har sykefraværet økt fra 4,95 % i 2016 til 5,40 % i 2017. Styret anser arbeidsmiljøet som tilfredsstillende. Det er ikke registrert skader/ulykker i hverken morselskapet eller datterselskaper i 2017.

Disponering av årets resultat:

Avsatt til konfliktfond	kr 1 068 562,-
Avsatt til annen egenkapital	kr 1 068 562,-

Etter dette har PBL per 31.12.2017 en egenkapital på kr 31 356 517,-.

Årets resultat for PBL sammen med PBLs datterselskaper (konsern) er et overskudd på kr 6 331 772,- etter skatt.

Styret mener at årsregnskapet gir en rettvise oversikt over utviklingen og resultatet av selskapets virksomhet og finansielle stilling.

Bodø, 18. april 2018

Eirik Hasby
styres leder

Ragnhild Antonie Finden
nestleder

Therese Børke
styremedlem

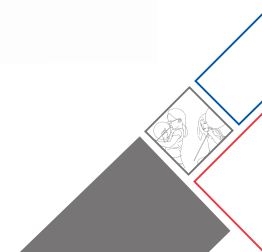

Torstein Johannessen
styremedlem

Harald Berge Breistein
styremedlem

Linda Dragseth Fraurud
Styremedlem

Kjetil Tuvin Hopen
varam. (stedfortr. for Marit Lambrechts)

Arild M. Olsen
adm. dir.

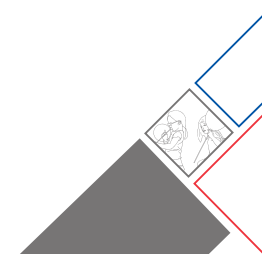
Vedlegg 1.4

Resultatregnskap og balanse PBL

Resultatregnskap

	Note	2018	2017
Driftsinntekter og driftskostnader			
Salgsinntekter og kontingenter		31 700 096	30 178 097
Provisjonsinntekter		10 320 110	10 287 432
Andre driftsinntekter		21 001 185	19 087 701
Sum driftsinntekter	10, 13	63 021 392	59 553 229
Lønnskostnader			
Lønnskostnader	3, 4	40 909 256	37 312 358
Avskr. driftsmidler og immater. eiendeler	5	889 904	772 889
Nedskr. driftsmidler og immater. eiendeler	5	205 198	0
Annen driftskostnad	3, 13	19 534 915	18 906 475
Sum driftskostnader		61 539 273	56 991 722
Driftsresultat		1 482 119	2 561 508
Finansinntekter og finanskostnader			
Renteinntekt fra foretak i samme konsern	13	15 133	38 422
Annen renteinntekt		316 086	165 485
Annen finansinntekt		76 327	55 814
Annen rentekostnad		614 505	614 455
Resultat av finanskostnader		-206 959	-354 734
Ordinært resultat før skattekostnad		1 275 160	2 206 774
Skattekostnad på ordinært resultat	9	67 091	69 650
Årsresultat		1 208 069	2 137 124
Overføringer			
Avsatt til konfliktfond		604 034	1 068 562
Avsatt til annen egenkapital		604 034	1 068 562
Sum disponert		1 208 069	2 137 124

Balanse			
	Note	2018	2017
Eiendeler			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Programvare og andre immat. eiendeler	5	2 058 870	2 342 783
Sum immaterielle eiendeler		2 058 870	2 342 783
Varige driftsmidler			
Bygninger	5	6 206 462	101 298
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr	5	970 605	653 017
Sum varige driftsmidler		7 177 067	754 315
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i datterselskap	12	65 021 200	65 021 200
Investeringer i aksjer og andeler	15	41 800	41 800
Netto pensjonsmidler	4	515 531	399 351
Sum finansielle anleggsmidler		65 578 531	65 462 351
Sum anleggsmidler		74 814 468	68 559 449
Omløpsmidler			
Lager av varer og annen beholdning	1	38 100	0
Fordringer			
Kundefordringer	13	1 566 331	7 259 157
Andre fordringer	13	17 924 704	21 845 627
Sum fordringer		19 491 035	29 104 784
Investeringer			
Bankinnskudd, kontanter o.l.	11	71 289 406	57 314 774
Sum omløpsmidler		90 818 541	86 419 558
Sum eiendeler		165 633 008	154 979 007

Balanse

	Note	2018	2017
Egenkapital og gjeld			
Opptjent egenkapital			
Fond for fri saksførsel		1 000 000	1 000 000
Konfliktfond		16 282 293	15 678 258
Annen egenkapital		15 282 293	14 678 259
Sum opptjent egenkapital		32 564 586	31 356 517
Sum egenkapital	2	32 564 586	31 356 517
Gjeld			
Annen langsiktig gjeld			
Ansvarlig lån	13, 18	45 000 000	47 265 744
Sum annen langsiktig gjeld		45 000 000	47 265 744
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	13	1 807 821	2 187 085
Betalbar skatt	9	67 092	69 650
Skyldig offentlige avgifter		3 510 730	3 169 233
Annen kortsiktig gjeld	13, 17	82 682 778	70 930 777
Sum kortsiktig gjeld		88 068 422	76 356 745
Sum gjeld		133 068 422	123 622 489
Sum egenkapital og gjeld		165 633 008	154 979 007

Bodø, 03.04.2019

Styret i PBL (Private Barnehagers Landsforbund)

Eirik Husby
styrets leder

Ragnhild Antonie Finden
nestleder

Therese Børke
styremedlem

Torstein Johannessen
styremedlem

Harald Berge Breistein
styremedlem

Linda Dragseth Fraurud
styremedlem

Marit Lambrechts
styremedlem

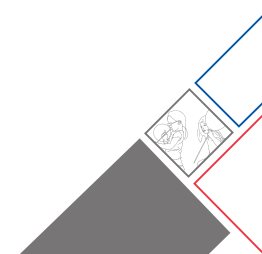

Anne Lindboe
adm. dir.

Vedlegg 1.5

Resultatregnskap og balanse PBL konsern

Resultatregnskap

	Note	2018	2017
Driftsinntekter og driftskostnader			
Salgsinntekter og kontingenter		148 480 170	136 809 997
Leieinntekt		6 908 192	7 180 321
Provisjonsinntekter		17 084 356	16 176 935
Andre driftsinntekter		16 208 382	14 137 322
Sum driftsinntekter	10	188 681 100	174 304 575
Driftskostnader			
Varekostnad		23 366 172	21 806 342
Lønnskostnader	3, 4	111 207 189	100 982 773
Avskr. driftsmidler og immater. eiendeler	5	9 205 133	8 775 460
Nedskr. driftsmidler og immater. eiendeler	5	205 198	0
Annen driftskostnad	3	31 953 874	26 898 511
Sum driftskostnader		175 937 565	158 463 086
Driftsresultat		12 743 535	15 841 489
Finansinntekter og finanskostnader			
Annen renteinntekt		370 823	205 933
Annen finansinntekt		91 755	66 260
Annen rentekostnad		7 254 499	8 087 530
Resultat av finanskostnader		-6 791 921	-7 815 337
Ordinært resultat før skattekostnad		5 951 614	8 026 151
Skattekostnad på ordinært resultat	9	1 702 394	1 694 379
Årsresultat		4 249 221	6 331 772
Overføringer			
Avsatt til konfliktfond		604 034	1 068 562
Avsatt til annen egenkapital		3 645 186	5 263 210
Sum disponert		4 249 221	6 331 772

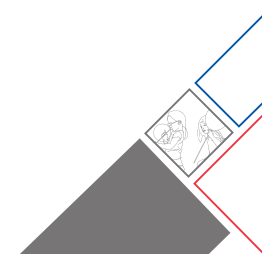
Balanse

	Note	2018	2017
Eiendeler			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Programvare og andre immat. eiendeler	5	7 635 865	8 265 599
Utsatt skattefordel	9	558 534	2 051 138
Sum immaterielle eiendeler		8 194 399	10 316 737
Varige driftsmidler			
Bygninger	5, 8	179 864 692	178 453 655
Tomter	5, 8	23 545 625	23 542 415
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr	5	4 723 737	4 046 285
Sum varige driftsmidler		208 134 053	206 042 355
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	15	46 800	46 800
Netto pensjonsmidler	4	1 921 630	1 763 746
Sum finansielle anleggsmidler		1 968 430	1 810 546
Sum anleggsmidler		218 296 883	218 169 638
Omløpsmidler			
Lager av varer og annen beholdning	1	267 786	95 134
Fordringer			
Kundefordringer		8 421 926	14 328 022
Andre fordringer		9 671 508	5 762 923
Sum fordringer		18 093 434	20 090 945
Investeringer			
Bankinnskudd, kontanter o.l.	11	74 308 882	61 076 143
Sum omløpsmidler		92 670 102	81 262 223
Sum eiendeler		310 966 984	299 431 861

Balanse

	Note	2018	2017
Egenkapital og gjeld			
Opptjent egenkapital			
Fond for fri saksførsel		1 000 000	1 000 000
Konfliktfond		16 282 292	15 678 258
Annen egenkapital		15 569 443	11 924 257
Sum opptjent egenkapital		32 851 735	28 602 514
Sum egenkapital	2	32 851 735	28 602 514
Gjeld			
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	4	68 189	71 838
Sum avsetning for forpliktelser		68 189	71 838
Annen langsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner	8	126 051 848	130 900 000
Ansvarlig lån	13, 18	45 000 000	47 265 744
Sum annen langsiktig gjeld		171 051 848	178 165 744
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		4 602 105	5 004 713
Betalbar skatt	9	209 792	753 097
Skyldig offentlige avgifter		9 850 734	9 055 009
Annen kortsiktig gjeld	17	92 332 581	77 778 946
Sum kortsiktig gjeld		106 995 212	92 591 764
Sum gjeld		278 115 249	270 829 347
Sum egenkapital og gjeld		310 966 984	299 431 861

Note 1 - Beskrivelse av regnskapsprinsipper

Virksomhet

PBL (Private Barnehagers Landsforbund) er en organisasjon registrert i Norge. PBL er en landsomfattende interesse-, service- og arbeidsgiverorganisasjon for private barnehager. Forbundet skal bidra til å øke kvaliteten og verdiskapningen i medlemsbarnehagene til beste for barn, foreldre/foresatte, ansatte, eiere og samfunnet for øvrig.

Regnskapsprinsipper

Regnskapet er avlagt i samsvar med norsk regnskapslovgivning og generelt aksepterte regnskapsprinsipper i Norge (NGAAP).

Sammendrag av vesentligste regnskapsprinsipper

De vesentligste regnskapsprinsippene benyttet ved utarbeidelse av regnskapet for PBL er som følger:

Klassifisering

Eiendeler bestemt til varig eie eller bruk, samt fordringer med forfall mer enn ett år etter balansedagen er medtatt som anleggsmidler. Øvrige eiendeler er klassifisert som omløpsmidler. Gjeld som forfaller senere enn et år etter regnskapsperiodens utløp er oppført som langsiktig gjeld. Dette omfatter også første års avdrag på langsiktig gjeld.

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet omfatter morselskapet PBL og datterselskapene PBL Medlemservice AS, PBL Regnskap AS, PBL Bedrifthelsetjeneste AS, PBL Huset AS, PBL Konferansesenter AS og Nasjonalt kunnskapssenter for barnehager AS.

Konsernregnskapet utarbeides etter ensartede prinsipper, ved at datterselskapene følger de samme regnskapsprinsipper som morselskapet. Interne transaksjoner, fordringer og gjeld elimineres. Det er ingen mer- eller mindreverdi å eliminere fra kjøpstidspunktet/stiftelsestidspunktet.

AFP-fond og OU-fond

PBL forvalter AFP-fond og OU-fond for medlemmene. Fondene er ikke registrert som egne rettssubjekter.

Det føres imidlertid egne regnskap for hvert av fondene. Fondene er ikke tatt med i det konsoliderte konsernregnskapet siden dette ikke er PBL's midler. Fondsregnskapene er derimot presentert i egne noter til det konsoliderte regnskapet.

Aksjer i datterselskap

Datterselskap er vurdert etter kostmetoden i selskapsregnskapet.

Varige driftsmidler og avskrivninger

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets forventede brukstid. Ordinært vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Forventes driftsmidlet å ha en utrangeringsverdi ved avhendelse, avskrives driftsmidlet ned til estimert utrangeringsverdi. I den utstrekning det foreligger en plikt til fjerning eller opprydding knyttet til varige driftsmidler og dette er estimert å medføre vesentlige utgifter for selskapet, estimeres disse utgiftene og inkluderes i anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid. I den utstrekning det foreligger en forpliktelse vil estimert nåverdi av disse utgiftene avsettes.

Dersom gjenvinnbart beløp av driftsmiddelet er lavere enn balanseført verdi, foretas nedskrivning til gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og verdi i bruk. Verdi i bruk er nåverdien av de fremtidige kontantstrømmene som eiendelen vil generere.

I den utstrekning vesentlige delkomponenter for et anleggsmiddel har ulik levetid, foretas det dekomponering av anleggsmiddelet, med ulik avskrivningstid for de ulike delkomponentene.

Eiendelenes eventuelle restverdi, avskrivningsmetode og brukstid vurderes minst årlig, og justering av tilhørende avskrivningssatser foretas eventuelt for fremtidige perioder.

Immaterielle eiendeler og avskrivninger

Immaterielle eiendeler med bestemt antatt brukstid balanseføres til historisk kost med fradrag for akkumulerte avskrivninger og verdifall. Avskrivninger beregnes lineært over forventet brukstid. Selskapets immaterielle eiendel har ikke ubestemt levetid. Som for varige driftsmidler vurderes eiendelenes eventuelle restverdi, avskrivningsmetode og brukstid minimum årlig, og justering av tilhørende avskrivningssatser foretas eventuelt for fremtidige perioder.

Varebeholdning

I den utstrekning selskapet har varebeholdning er denne vurdert til laveste verdi av kostpris eller netto realiserbar verdi. Netto realiserbar verdi er definert som antatt salgspris under normale forretningsomstendigheter, med fradrag for gjenværende tilvirknings- og salgskostnader.

Valuta

Pengeposter (fordringer, gjeld og bankinnskudd) i utenlandsk valuta er omregnet til balansedagens kurs.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter eventuelt fradrag for avsetning til forventet tap. I den utstrekning det er aktuelt, gjøres avsetning til tap på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. Opptjente ikke utbetalte provisjonsinntekter er presentert under kundefordringer.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metoden.

Driftsinntekter og -kostnader

Inntektsføring skjer etter opptjeningsprinsippet som normalt vil være tidspunktet når ansvaret for varer og tjenester i henhold til leveringsbetingelser går over fra PBL som selger til kunden som kjøper.

Inntekter identifiseres ved sannsynligheten for at en økonomisk fordel tilfaller selskapet, og derved kan måles med sikkerhet. Rabatter bokføres som reduksjon av inntekt. Generelt sammenstilles kostnader med de inntekter de kan henføres til, og kostnadsføres samtidig med disse.

PBL og Nasjonalt kunnskapssenter for barnehager AS har i 2018 mottatt støtte/tilskudd fra hhv. Utdanningsdirektoratet, Norsk Friluftsliv og Norsk Forskningsråd. Støtten er ført som kostnadsreduksjon på lønnskostnader og andre driftskostnader.

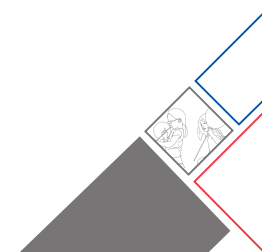
Regnskapsvaluta og presentasjonsvaluta

Basert på de relevante underliggende økonomiske forhold knyttet til selskapet, er både funksjonell og rapporteringsvaluta fastsatt å være norske kroner (NOK).

Segmentinformasjon

PBL har ikke definert forretningssegmenter for den operative drift.

I konsernet har man skilt ut tjenesteyting knyttet til regnskapsføring i eget datterselskap, og annen tjenesteyting knyttet til fordeler for medlemsbarnehager i annet datterselskap.

Forskning og utvikling

Det er i all hovedsak kun ett av de sju konsernselskapene som driver med utvikling, og dette er PBL Medlemsservice AS. Selskapet har i 2018 videreutviklet en allerede eksisterende web- /kommunikasjonsløsning for barnehager. I forbindelse med utviklingen er det aktivert lønnskostnader knyttet til medgåtte interne utviklingstimer.

Leieavtaler

Leieavtaler vurderes som operasjonell- eller finansiell leieavtale etter en konkret vurdering av den enkelte leieavtale.

Skattekostnad og utsatt skatt

PBL er en ikke-skattepliktig organisasjon. PBL har levert noen tjenester til medlemsbarnehagene ut over de tjenestene som inngår i medlemskontingenten. Denne aktiviteten med tilhørende kostnader er behandlet som skattepliktig. Datterselskapet Nasjonalt kunnskapssenter for barnehager AS er et ideelt selskap som fra og med inntektsåret 2016 har skattefritak etter skatteloven §2-32 første ledd.

Ut over dette er skattekostnaden i konsernregnskapet knyttet til regnskapsmessige resultater i datterselskaper. Skattekostnaden er knyttet til det regnskapsmessige resultat og består av betalbar skatt og endring i netto utsatt skatt.

Utsatt skatt i resultatregnskapet er skatt beregnet på endringer i midlertidige forskjeller mellom skattemessige og regnskapsmessige verdier. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller, som reverserer eller kan reversere i samme periode, er utlignet. I stedet for å vise årets skattemessige disposisjoner brutto i regnskapet, bokføres skatteeffekten som en del av årets skattekostnad. Utsatt skatt avsettes som langsiktig gjeld i balansen. I den grad utsatt skattefordel overstiger utsatt skatt, medtas utsatt skattefordel i balansen i den grad den kan sannsynliggjøres.

Pensjon

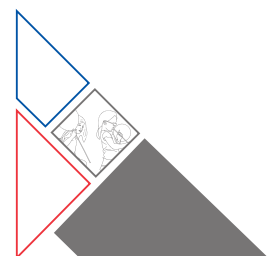
Selskapet gikk 1. juli 2014 over fra ytelsesbasert pensjonsordning til innskuddspensjon. Ansatte som ikke var 100 % arbeidsfør på overgangstidspkt. blir liggende i ytelsesordningen til de er 100 % arbeidsfør. Overgangen gjaldt i 2014 kun alderspensjonen. Med virkning fra og med 1. februar 2016 ble også uførepensjonen flyttet over fra ytelsesordningen til innskuddsordningen. Øvrige risikodekninger ligger igjen i ytelsesordningen.

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser i ytelsesordningen beregnes etter lineær opptjening basert på forutsetn. om diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folke-trygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuarmessige forutsetninger om dødelighet, frivillig avgang osv.

Pensjonsmidler i ytelsesordningen er vurdert til virkelig verdi og fratrukket i netto pensjonsforpliktelser i balansen.

Endringer i forpliktelser som skyldes endringer i pensjonsplaner resultatføres det år planendringen gjennomføres i den grad endring i pensjonsforpliktelsen ikke er avhengig av videre ansettelse. For endringer i forpliktelsen og pensjonsmidlene som skyldes endringer i og avvik i beregningsforutsetningene (estimatendringer og -avvik), følger selskapet NRS 6, med amortisering over forventet gjenstående tjenestetid.

Ved regnskapsføring av pensjon i ytelsesordningen er lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag lagt til grunn.

I konsernregnskapet er ikke overfinansiering eller forpliktelse presentert netto samlet for konsernet, men individuelt. Det medfører at forpliktelse presenteres samlet for selskap som har netto forpliktelse, og overfinansiering samlet for selskap som har netto overfinansiering.

I tillegg er det etablert en innskuddsbasert AFP-ordning, hvor selskapenes forpliktelser er begrenset til innbetalt årlig premie.

Betingede utfall

Betingede forpliktelser resultatføres, gitt at de er sannsynlige jfr. retningslinjer i NRS 13 Usikre forpliktelser og betingede eiendeler. Betingede utfall blir opplyst om med mindre det er liten sannsynlighet for at utfallet vil medføre økonomiske forpliktelser.

Betinget vinning resultatføres ikke, men det gis informasjon om forholdet dersom vinningen er sannsynlig.

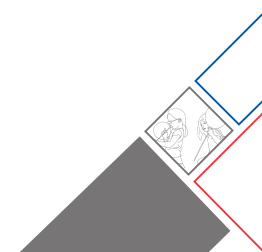
Hendelser etter balansedagen

Hendelser etter balansedagen som gir ytterligere informasjon om forhold som eksisterer på balansedagen er reflektert i årsregnskapet. Hendelser etter balansedagen av vesentlig betydning, men som ikke gir ny informasjon om forhold som eksisterte balansedagen, opplyses om i noter.

Note 2 - Egenkapital og aksjonærinformasjon

PBL	Fond for fri saksførsel	Konfliktfond	Annen egenkapital	SUM
Egenkapital 31.12.2017	1 000 000	15 678 258	14 678 259	31 356 517
Årets endring i egenkapital:				
Avsatt til konfliktfond		604 034		604 034
Avsatt til annen egenkapital			604 034	604 034
Egenkapital 31.12.2018	1 000 000	16 282 292	15 282 294	32 564 586

Konsern	Fond for fri saksførsel	Konfliktfond	Annen egenkapital/ udekket tap	SUM
Egenkapital 31.12.2017	1 000 000	15 678 258	11 924 257	28 602 514
Årets endring i egenkapital:				0
Avsatt til konfliktfond		604 034		604 034
Overført til annen egenkapital			3 645 186	3 645 186
Egenkapital 31.12.2018	1 000 000	16 282 292	15 569 443	32 851 735

Note 3 - Lønnskostnader, honorarer og pensjoner m.m.

Lønnskostnader mm.

	2018	2017
Lønninger	32 680 997	30 221 222
Arbeidsgiveravgift	3 002 095	2 690 664
Pensjonskostnader	3 583 515	3 002 369
Andre lønnskostnader	1 642 649	1 398 103
Sum lønnskostnader	40 909 256	37 312 358

Antall årsverk 43 42

Konsern

	2018	2017
Lønninger	91 267 328	83 933 827
Arbeidsgiveravgift	8 737 957	7 924 488
Pensjonskostnader	8 823 032	7 507 789
Andre lønnskostnader	2 378 872	1 616 669
Sum lønnskostnader	111 207 189	100 982 773

Antall årsverk 149 147

Godtgjørelser (i kroner)

	Daglig leder
Lønn	1 684 446
Pensjonskostnader	217 346
Annen godtgjørelse	17 430
Sum	1 919 222

Styret

Det er ikke inngått noen avtale vedrørende sluttvederlag.

925 165

Revisor

Morselskap

	2018	2017
Lovpålagt revisjon	201 596	202 236
Andre attestasjonstjenester	0	0
Skatte- og avgiftsrådgivning	0	0
Andre tjenester utenfor revisjonen	0	0
Sum	201 596	202 236

Honorarer er inkl.mva.

Konsern

	2018	2017
Lovpålagt revisjon	537 128	526 641
Andre attestasjonstjenester	5 400	5 000
Skatte- og avgiftsrådgivning	0	0
Andre tjenester utenfor revisjonen	0	8 000
Sum	542 528	539 641

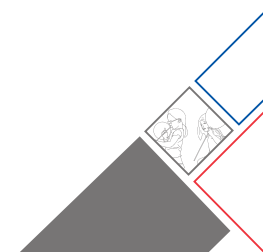
For konsernet er deler av honoraret inkl. mva, delvis fratrukket forholdsmessig mva-fradrag, eller fullt fradrag for mva. Dette avhenger av mva.behandlingen hos det enkelte selskap.

Note 4 - Pensjon

Beregning iht. oppdatert NRS 6 og NRS 6a per 31.12.2018

PBL (PRIVATE BARNEHAGERS LANDSFORBUND) Storebrand, kontrakt 18992

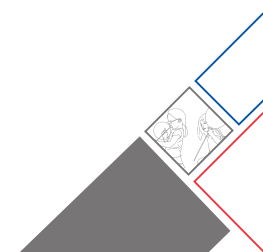
	2018	2017
	(NOK)	(NOK)
Resultatført pensjonskostnad inkl. arbeidsgiveravgift		
Driftskostnad (inntekt)	480 366	158 443
Finanskostnad (inntekt)	89 289	227 290
Resultatført pensjonskostnad (inntekt)	569 654	385 732
Innskuddspensjon	2 867 753	2 486 437
AFP	146 108	130 200
Sum	3 583 515	3 002 369
Innbetalinger og utbetalt driftspensjon inkl. arbeidsgiveravgift		
Innbetalinger	635 620	477 975
Arbeidsgiveravgift	50 214	37 760
Innbetalinger inkl. arbeidsgiveravgift	685 834	515 735
Driftspensjon - (pensjon utbetalt over foretakets drift)	0	0
Arbeidsgiveravgift	0	0
Driftspensjon inkl. arbeidsgiveravgift	0	0
Avstemming av netto balanseført forpliktelse, inkl. arbeidsgiveravgift		
Netto balanseført forpliktelse (midler) ved periodens begynnelse	(399 351)	(269 348)
Resultatført pensjonskostnad	569 654	385 732
Innbetalinger	(685 834)	(515 735)
Utbetalt driftspensjon	0	0
Andre bevegelser i perioden	0	0
Netto balanseført forpliktelse (midler) ved periodens slutt	(515 531)	(399 351)
Forutsetninger	31.12.2018	31.12.2017
Diskonteringsrente	2,60 %	2,40 %
Forventet avkastning pensjonsmidler	4,30 %	4,10 %
Årlig forventet lønnsvekst	2,75 %	2,50 %
Årlig forventet reg. av pensjoner under utbetaling	0,80 %	0,50 %
Årlig forventet G-regulering	2,50 %	2,25 %
Gjennomsnittlig arbeidsgiveravg.faktor	7,90 %	7,90 %
Dødelighetstabell	K2013BE	K2013BE
Uføretabell	KU	KU
Amortiseringsfaktor	17	18
Korridor i %	10 %	10 %

	2018	2017
	(NOK)	(NOK)
Endring pensjonsforpliktelse (DBO) inkl. AGA		
DBO ved periodens begynnelse	4 819 949	4 015 210
Årets pensjonsopptjening, Service Cost	480 366	345 337
Rentekostnad	114 984	105 021
Avkortning/oppgjør	0	(163 440)
Planendring	0	(186 894)
Overtagelse (salg)	0	0
AGA av innbetalinger til pensjonsmidler	(50 214)	(37 760)
Pensjonsutbetalinger	(19 144)	(69 691)
Aktuarielt tap (gevinst)	139 937	812 166
DBO ved periodens slutt	5 485 877	4 819 949
Endring pensjonsmidler		
Pensjonsmidler ved periodens begynnelse	3 560 000	3 305 000
Forventet avkastning	91 101	65 635
Oppgjør	0	(163 440)
Overtagelse (salg)	0	0
Innbetalinger inkl. arbeidsgiveravgift	685 834	515 735
AGA av innbetalinger til pensjonsmidler	(50 214)	(37 760)
Pensjonsutbetalinger	(19 144)	(69 691)
Aktuarielt (tap) gevinst	(247 577)	(55 479)
Pensjonsmidler ved periodens slutt	4 020 000	3 560 000
Netto balanseført pensjonsforpliktelse		
Netto faktiske (forpliktelser) midler *)	(1 465 877)	(1 259 949)
Ikke resultatført aktuarielt tap (gevinst) **)	1 981 408	1 659 300
Netto balanseført pensjonsforpliktelse	515 531	399 351
*) Herav AGA i DBO.	(107 326)	(92 248)
***) Herav AGA:	145 071	121 488
ABO ved periodens slutt	4 247 277	3 813 492
TBO ved periodens slutt	13 122 206	11 867 285

	2018	2017
Rentekostnad og forventet avkastning		
Rentekostnad i endring av DBO	114 984	105 021
Rentekostnad av DBO	113 465	103 043
Rentekostnad av bevegelser	(230)	(906)
Arbeidsgiveravgift	1 749	2 884
Rentekostnad	114 984	105 021
Forventet avkastning i endring pensjonsmidler	91 101	65 635
Forventet avkastning av pensjonsmidler	145 960	118 980
Forventet avkastning av bevegelser	11 282	5 313
Administrasjonskostnader	0	0
Forvaltningskostnader	(66 141)	(58 658)
Forventet avkastning	91 101	65 635
Demografiske data	31.12.2018	31.12.2017
Yrkesaktive		
Antall yrkesaktive	43	42
Gjennomsnittsalder - yrkesaktive	46,3	44,6
Sum lønn	32 487 199	29 582 883
Gjennomsnitt lønn	755 516	704 354
Sum pensjonsgrunnlag		
Gjennomsnitt pensjonsgrunnlag		
Forventet gjenstående tjenestetid	17,00	18,00
Opptjent tjenestetid	8,10	7,78
DBO	4 367 363	3 725 631
Pensjonister inkl. uføre		
Antall pensjonister	2	2
Gjennomsnittsalder - pensjonister	67,3	66,3
DBO	1 118 514	1 094 318
Økonomiske forutsetn.benyttet til pensjonskostnad for regnskapsår	2018	2017
Diskonteringsrente	2,40 %	2,60 %
Forventet avkastning pensjonsmidler	4,10 %	3,60 %
Årlig forventet lønnsvekst	2,50 %	2,50 %
Årlig forv. reg. av pensjoner under utbet.	0,50 %	0,00 %
Årlig forventet G-regulering	2,25 %	2,25 %
Økonomiske forutsetninger benyttet til DBO ved utgående balanse	2018	2017
Diskonteringsrente	2,60 %	2,40 %
Årlig forventet lønnsvekst	2,75 %	2,50 %
Årlig forv. reg. av pensjoner under utbet.	0,80 %	0,50 %
Årlig forventet G-regulering	2,50 %	2,25 %

Demografiske og aktuarielle forutsetninger

Dødelighetstabell K2013BE

Intensiteter

Alder	Menn	Kvinner
20	0,00026	0,00010
40	0,00063	0,00037
60	0,00456	0,00311
80	0,04677	0,03207

Fratredelseshyppighet

Alder	Menn	Kvinner
20	0,0800	0,0800
30	0,0400	0,0400
40	0,0200	0,0200
50	0,0050	0,0050
60	0,0000	0,0000

Dødelighetstabell K2013BE

Forventet levetid

Menn	Kvinner
68,3	72,1
46,7	50,3
25,8	29,1
9,1	11,4

Dødelighetstabell K2013BE

Forventet levetid for 65-åring

Menn	Kvinner
21,0	24,1

Forventet levetid ved 65 år for 40-åring

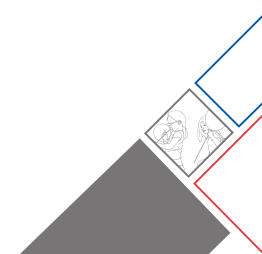
Menn	Kvinner
23,2	26,5

Note 4 - Pensjon (konsern)

Beregning iht. oppdatert NRS 6 og NRS 6a per 31.12.2018

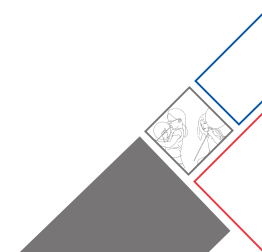
PBL (PRIVATE BARNEHAGERS LANDSFORBUND) Storebrand, kontrakt 18992

	2018	2017
	(NOK)	(NOK)
Resultatført pensjonskostnad inkl. arbeidsgiveravgift		
Driftskostnad (inntekt)	1 027 856	(356 688)
Finanskostnad (inntekt)	267 466	1 331 509
Resultatført pensjonskostnad (inntekt)	1 295 322	974 822
Innskuddspensjon	7 005 172	6 084 617
AFP	522 538	448 350
Sum	8 823 032	7 507 789
Innbetalinger og utbetalt driftspensjon inkl. arbeidsgiveravgift		
Innbetalinger	1 344 809	959 504
Arbeidsgiveravgift	112 046	77 353
Innbetalinger inkl. arbeidsgiveravgift	1 456 855	1 036 857
Driftspensjon - (pensjon utbetalt over foretakets drift)	0	0
Arbeidsgiveravgift	0	0
Driftspensjon inkl. arbeidsgiveravgift	0	0
Avstemming av netto balanseført forpliktelse, inkl. arbeidsgiveravgift		
Netto balanseført forpliktelse (midler) ved periodens begynnelse	(1 691 909)	(1 629 873)
Resultatført pensjonskostnad	1 295 322	974 822
Innbetalinger	(1 456 855)	(1 036 857)
Utbetalt driftspensjon	0	0
Andre bevegelser i perioden	(0)	0
Netto balanseført forpliktelse (midler) ved periodens slutt	(1 853 442)	(1 691 908)
Forutsetninger	31.12.2018	31.12.2017
Diskonteringsrente	2,60 %	2,40 %
Forventet avkastning pensjonsmidler	4,30 %	4,10 %
Årlig forventet lønnsvekst	2,75 %	2,50 %
Årlig forventet reg. av pensjoner under utbetaling	0,80 %	0,50 %
Årlig forventet G-regulering	2,50 %	2,25 %
Gjennomsnittlig arbeidsgiveravg.faktor	7,90 %	7,90 %
Dødelighetstabell	K2013BE	K2013BE
Uføretabell	KU	KU
Amortiseringsfaktor	17	18
Korridor i %	10 %	10 %

	2018	2017
	(NOK)	(NOK)
Endring pensjonsforpliktelse (DBO) inkl. AGA		
DBO ved periodens begynnelse	12 689 003	14 659 446
Årets pensjonsopptjening, Service Cost	1 027 856	761 807
Rentekostnad	303 718	379 612
Avkortning/oppgjør	0	(4 299 322)
Planendring	0	(1 118 495)
Overtagelse (salg)	0	0
AGA av innbetalinger til pensjonsmidler	(112 046)	(77 353)
Pensjonsutbetalinger	(40 359)	(403 817)
Aktuarielt tap (gevinst)	418 326	2 787 124
DBO ved periodens slutt	14 286 499	12 689 003
Endring pensjonsmidler		
Pensjonsmidler ved periodens begynnelse	9 726 000	12 770 000
Forventet avkastning	235 006	281 064
Oppgjør	0	(4 299 322)
Overtagelse (salg)	0	0
Innbetalinger inkl. arbeidsgiveravgift	1 456 855	1 036 857
AGA av innbetalinger til pensjonsmidler	(112 046)	(77 353)
Pensjonsutbetalinger	(40 359)	(403 817)
Aktuarielt (tap) gevinst	(395 956)	418 571
Pensjonsmidler ved periodens slutt	10 869 500	9 726 000
Netto balanseført pensjonsforpliktelse		
Netto faktiske (forpliktelser) midler *)	(3 416 999)	(2 963 003)
Ikke resultatført aktuarielt tap (gevinst) **)	5 270 441	4 654 911
Netto balanseført pensjonsforpliktelse	1 853 442	1 691 908
Selskap med netto pensjonsmidler	1 763 746	1 763 746
Selskap med netto pensjonsforpliktelse	71 838	71 838
*) Herav AGA i DBO.	(256 435)	(222 518)
***) Herav AGA:	387 539	341 881
ABO ved periodens slutt	11 977 656	10 826 969
TBO ved periodens slutt	30 160 356	27 093 032

	2018	2017
Rentekostnad og forventet avkastning		
Rentekostnad i endring av DBO	303 718	379 612
Rentekostnad av DBO	299 196	377 508
Rentekostnad av bevegelser	(484)	(5 250)
Arbeidsgiveravgift	5 007	7 354
Rentekostnad	303 718	379 612
Forventet avkastning i endring pensjonsmidler	235 006	281 064
Forventet avkastning av pensjonsmidler	398 766	459 720
Forventet avkastning av bevegelser	22 914	(18 673)
Administrasjonskostnader	0	0
Forvaltningskostnader	(186 674)	(159 983)
Forventet avkastning	235 006	281 064
Demografiske data	31.12.2018	31.12.2017
Yrkesaktive		
Antall yrkesaktive	149	147
Gjennomsnittsalder - yrkesaktive	44,67	44,21
Sum lønn	89 952 586	84 918 982
Gjennomsnitt lønn	603 709	577 680
Sum pensjonsgrunnlag		
Gjennomsnitt pensjonsgrunnlag		
Pensjonister inkl. uføre		
Antall pensjonister	6	5
Gj.sn.alder - pensjonister inkl. uføre	62,6	59,6
DBO	6 451 215	5 920 384

Note 5 - Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Morselskap	Lisenser og utviklingskostnader	Bygninger	Driftsløsøre, inventar	SUM
Anskaffelseskost 01.01	3 148 757	1 729 893	3 044 208	7 922 858
Tilgang driftsmidler i året	445 378	6 112 201	676 362	7 233 940
Avgang driftsmidler i året				0
Anskaffelseskost 31.12	3 594 134	7 842 093	3 720 571	15 156 798
				0
Avskrivninger 01.01	805 974	1 628 594	2 391 192	4 825 760
Avgang avskr. solgte driftsm.	0	0	0	0
Avskrivninger i år	524 093	7 037	358 774	889 904
Nedskrivning i år	205 198	-	-	205 198
Akk. av- og nedskr. 31.12	1 535 265	1 635 631	2 749 966	5 920 862
				0
Balanseført verdi 31.12	2 058 870	6 206 462	970 605	9 235 937
Avskrivningssats	10% - 33%	4% - 33%	15% - 33%	
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær	Lineær	

Konsern	Lisenser og utviklingskostnader	Bygninger	Tomter	Driftsløsøre, inventar	SUM
Anskaffelseskost 01.01	20 034 073	205 092 321	23 542 415	16 938 996	265 607 806
Overføring		-			-
Justering fradragssnøkkel mva.				0	0
Tilgang driftsmidler i året	2 373 718	6 353 937	3 210	2 141 430	10 872 296
Avgang driftsmidler i året	0				0
Anskaffelseskost 31.12	22 407 792	211 446 259	23 545 625	19 080 426	276 480 102
					-
Avskrivninger 01.01	11 768 475	26 638 666	-	12 892 715	51 299 856
Avgang avskr. solgte driftsm.	-	-		-	-
Avskrivninger i år	2 798 253	4 942 901		1 463 978	9 205 132
Nedskrivning i år	205 198	-		-	205 198
Akk. av- og nedskr. 31.12	14 771 925	31 581 567	-	14 356 693	60 710 186
					-
Balanseført verdi 31.12	7 635 865	179 864 692	23 545 625	4 723 737	215 769 920
Avskrivningssats	10%-33%	2%-33%	0,0%	15%-33%	
Avskrivningsmetode	Lineær	Lineær		Lineær	

Note 6 - Fordringer som forfaller senere enn 1 år

Det er ingen fordringer som forfaller senere enn 1 år.

Note 7 - Gjeld som forfaller mer enn 5 år etter regnskapsåret.

Av selskapets gjeld forfaller 45 000 000 til betaling mer enn 5 år frem i tid.

Av konsernets gjeld forfaller kr 146 811 088 til betaling mer enn 5 år frem i tid.

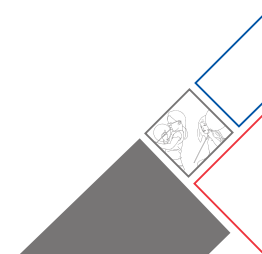
Note 8 - Pantstillelser og garantier

PBL og konsernet

PBL har en garantiforpliktelse på kr. 608 900 knyttet til egen husleiekontrakt.

PBL Huset AS har stilt med panterett i eiendommen med kr 170 000 000,-, i driftstilbehør med kr 10 000 000 og i kundefordringer med kr 10 000 000 til Sparebank 1 Nord-Norge.

Pantesikret gjeld pr 31.12.2018	126 051 848
Bokført verdi av eiendeler som er stilt med sikkerhet	
Tomt	23 545 625
Bygg	173 073 820
Sum	196 619 445

Note 9 - Skatt

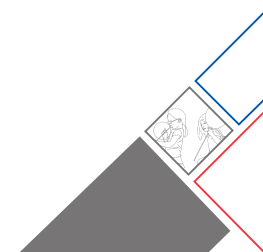
Den skattepliktige aktiviteten i forbundet knytter seg i all hovedsak til bistand som går utover de tjenestene som er definert innenfor medlemskontingenten.

Morselskap	2018	2017
Årets skattekostnad fremkommer slik:		
Betalbar skatt på årets resultat	67 091	69 650
Formuesskatt	0	0
Endring utsatt skatt	0	0
Årets totale skattekostnad	67 091	69 650
Grunnlag betalbar skatt fremkommer slik:		
Ordinært resultat før skattekostnad	291 627	290 246
Permanente forskjeller	71	-36
Endring midlertidige forskjeller	0	0
Avskåret rentefradrag	0	0
Benyttet fremførbart underskudd	0	0
Grunnlag betalbar skatt	291 698	290 210
Betalbar skatt på årets resultat (23 %)	67 091	69 650
	31.12.2018	31.12.2017
Betalbar skatt i balansen fremkommer slik:		
Betalbar skatt på årets resultat	67 091	69 650
Formuesskatt	0	0
Sum betalbar skatt	67 091	69 650
Spesifikasjon av gr.lag for utsatt skatt/skattefordel:		
Forskjeller som utlignes:		
	2018	2017
Varige driftsmidler	0	0
Fordringer	0	0
Pensjoner	0	0
Avsetninger	0	0
Underskudd til fremføring	0	0
Sum	0	0
Utsatt skatt/ Utsatt skattefordel (-)	0	0

Konsern

	2018	2017
Årets skattekostnad fremkommer slik:		
Betalbar skatt på årets resultat	209 792	753 096
Formuesskatt	0	0
Endring utsatt skatt	1 492 605	941 282
Årets totale skattekostnad	1 702 394	1 694 379
Grunnlag betalbar skatt fremkommer slik:		
Ordinært resultat før skattekostnad	5 951 614	8 026 151
Resultat fra skattefri virksomhet	685 193	-1 429 713
Resultat fra skattepliktig virksomhet	6 636 807	6 596 438
Permanente forskjeller	654 528	91 891
Endring midlertidige forskjeller	-14 923	-524 903
Avskåret rentefradrag	102 962	273 669
Benyttet fremførbart underskudd	-6 467 243	-2 631 105
Grunnlag betalbar skatt	912 131	3 805 990
Selskap med skattepliktig overskudd	912 132	3 137 907
Selskap med skattpliktig underskudd	0	-831 917
Betalbar skatt på årets resultat (23 %)	209 792	753 097
Forlaring hvorfor årets skattekostnad ikke utgjør 23 % av resultat før skatt		
Beregnet skatt av ordinært resultat	1 526 466	1 583 145
Skatteeffekt av permanente forskjeller	150 541	22 054
Formuesskatt	0	0
Skatteeffekt av endring fra 23 % til 22 % utsatt skatt på midlertidige fors	25 388	104 180
Skattekostnad knyttet til avsåret rentefradrag	0	0
Skatteeffekt konsernbidrag endring fra 23 % til 22 % utsatt skatt	0	-15 000
Beregnet skattekostnad	1 702 394	1 694 379
	31.12.2018	31.12.2017
Betalbar skatt i balansen fremkommer slik:		
Betalbar skatt på årets resultat	209 792	753 097
Formuesskatt	0	0
Sum betalbar skatt	209 792	753 097

Spesifikasjon av gr.lag for utsatt skatt/skattefordel:**Forskjeller som utlignes:**

	2018	2017
Varige driftsmidler	13 857 607	13 962 324
Fordringer	-35 000	-100 000
Pensjoner	1 347 953	1 293 313
Avsetninger	0	0
Underskudd til fremføring	-17 332 719	-23 799 961
Avskåret rente	-7 231 147	-7 128 185
Sum	-9 393 306	-15 772 509
Forskjeller som ikke utlignes	6 854 516	6 854 516
Grunnlag for beregning av utsatt skattefordel	-2 538 790	-8 917 993
Utsatt skatt/ Utsatt skattefordel (-)	-558 534	-2 051 138

Utsatt skattefordel knyttet til avskårrede renter for 2014, 2015 og 2016 i PBL Huset AS er kostnadsført, da det er usikkert om selskapet vil kunne klare å utnytte disse.

Øvrig utsatt skattefordel er balanseført siden denne forventes å kunne utnyttes i fremtidige overskudd ved driften.

Note 10 - Spesifikasjon av salgsinntekter**PBL****Virksomhetsområde**

	2018	2017
Kontingenter	30 887 423	29 373 353
Kurs og konferanser	812 673	804 744
Provisjonsinntekter	10 320 110	10 287 432
Andre driftsinntekter	21 001 185	19 087 701
	63 021 392	59 553 229

Salgsinntektene er i sin helhet relatert til leveranser i Norge.

I andre driftsinntekter ligger også inntekter fakturert datterselskaper, som elimineres i konsernregnskapet

Konsern**Virksomhetsområde**

	2018	2017
Kontingenter	30 887 423	29 373 353
Kurs og konferanser	8 178 197	8 492 805
Salg produkter og annet	38 475 252	31 115 535
Provisjoner	17 084 356	16 176 935
Salg regnskapstjenester	55 697 661	49 099 341
Salg bedriftshelsetjenester	18 659 534	18 728 963
Husleieinntekter	6 908 192	7 180 321
Andre driftsinntekter	12 790 485	14 137 322
	188 681 100	174 304 575

Note 11 - Bankinnskudd

Morselskap

I posten inngår bundet bankinnskudd vedrørende skattetrekk med kr 2 762 877.

Konsern

I posten inngår bundet bankinnskudd vedrørende skattetrekk med kr 5 477 920.

Note 12 - Aksjer i datterselskap

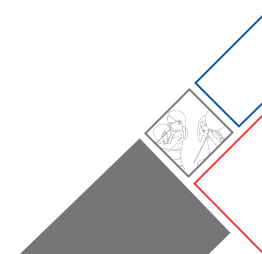
Selskap eid av PBL

	Forretningskontor	Eierandel	Årsresultat	Egenkapital	Bokført verdi på aksjene
PBL Medlemsservice AS <i>PBL eier 100% av aksjene i PBL Medlemsservice AS</i>	Bodø	1	2 344 812	13 717 902	1 321 200
PBL Huset AS <i>PBL eier 100% av aksjene i PBL-Huset AS</i>	Bodø	1	2 490 466	54 739 852	61 700 000
Nasjonalt kunnskapssenter for barnehager AS <i>PBL eier 100% av aksjene i Nasjonalt kunnskapssenter for barnehager AS</i>	Bodø	1	-1 668 726	-994 849	2 000 000

Selskap eid av PBL Medlemsservice AS

	Forretningskontor	Eierandel	Årsresultat	Egenkapital	Bokført verdi på aksjene
PBL Regnskap AS <i>PBL Medlemsservice AS eier 100% av aksjene i PBL Regnskap AS</i>	Bodø	1	40 936	3 448 775	810 000
PBL Bedriftshelsetjeneste AS <i>PBL Medlemsservice AS eier 100% av aksjene i PBL Bedriftshelsetjeneste AS</i>	Bodø	1	110 826	1 141 516	4 765 396
PBL Konferansesenter AS <i>PBL Medlemsservice AS eier 100% av aksjene i PBL Konferansesenter AS</i>	Bodø	1	-9 364	98 348	1 000 000

Samtlige selskaper konsolideres i konsernregnskapet.

Note 13 - Mellomværende konsernselskap og konserntransasjoner

	2 018	2 017
Kundefordringer	656 801	824 683
Kortsiktig fordringer	15 497 049	12 187 968
Leverandørgjeld	100 419	609 451
Annen kortsiktig gjeld	74 998	25 202

Salg av varer og tjenester til konsernselskaper

Selskap	Relasjon	Gjelder	Beløp
PBL Medlemsservice AS	Datterselskap	Administrasjonskostnader	2 506 208
PBL Medlemsservice AS	Datterselskap	Salg av tjenester	504 771
PBL Regnskap AS	Datterdatterselskap	Administrasjonskostnader	2 041 419
PBL Bedriftshelsetjeneste AS	Datterdatterselskap	Administrasjonskostnader	1 260 470
PBL Bedriftshelsetjeneste AS	Datterdatterselskap	Husleie og felleskostnader	155 032
PBL Huset AS	Datterselskap	Administrasjonskostnader	238 877
PBL Konferansesenter AS	Datterdatterselskap	Administrasjonskostnader	401 490
Nasjonalt kunnskapssenter for barnehager AS	Datterselskap	Administrasjonskostnader	1 442 933
Nasjonalt kunnskapssenter for barnehager AS	Datterselskap	Husleie og felleskostnader	88 856

Kjøp av varer og tjenester fra konsernselskaper

Selskap	Relasjon	Gjelder	Beløp
PBL Medlemsservice AS	Datterselskap	Datakostnader	1 741 756
PBL Medlemsservice AS	Datterselskap	Kjøp av tjenester	3 789 843
PBL Huset AS	Datterselskap	Husleie og felleskostnader	3 141 523
PBL Huset AS	Datterselskap	Øvrige kostnader	264 042
PBL Konferansesenter AS	Datterdatterselskap	Kantinetjenester	766 632
PBL Konferansesenter AS	Datterdatterselskap	Leie møterom	67 684
PBL Konferansesenter AS	Datterdatterselskap	Tilskudd	193 606
Nasjonalt kunnskapssenter for barnehager AS	Datterselskap	Kjøp av tjenester	347 587
Nasjonalt kunnskapssenter for barnehager AS	Datterselskap	Tilskudd	300 000

Øvrige kostnader fra PBL Huset AS omfatter strøm og renhold.

Renteinntekter/-kostnader fra konsernselskaper

Selskap	Relasjon	Gjelder	Beløp
PBL Medlemsservice AS	Datterselskap	Renteinntekt på mellomregning	2 768
PBL Regnskap AS	Datterdatterselskap	Renteinntekt på mellomregning	1 192
PBL Bedriftshelsetjeneste AS	Datterdatterselskap	Renteinntekt på mellomregning	2 086
PBL Huset AS	Datterselskap	Renteinntekt på lån	5 512
Nasjonalt kunnskapssenter for barnehager AS	Datterselskap	Renteinntekt på lån	3 575

PBL har konsernets adm. kostnader og fordeler kostnadene til datterselskapene etter avtalt fordelingsnøkkel som vurderes årlig. PBL blir belastet konsernets drift av data ut ifra en avtalt fordelingsnøkkel som vurderes årlig.

PBL disponerer to ulike fond: AFP og OU. Disse er holdt utenfor både i morselskapet og i konsernregnskapets konsolidering.

AFP og OU fondene

	2018	2017
PBL sin kortsiktige gjeld til AFP fondet	64 553 924	54 249 306

Etter satser får PBL administrasjoninntekter til å dekke drifts- og adm. kostnadene til fondet. Utgjør i 2018 kr 4 288 476.

PBL trådte 1. juli 2015 inn i lånet som AFP-fondet hadde mot PBL Huset AS.

	2018	2017
Lån til PBL	45 000 000	47 265 744
Renter fra PBL	612 814	614 455

	2018	2017
PBL sin gjeld til OU-fondet	5 700 086	5 548 246

	2018	2017
Adm. inntekter fra OU-fondet	1 010 032	981 760

PBL får 15% av OU-fondets årsinntekt for å dekke drifts- og administrasjonsutgifter til fondet.

PBL står oppført som eier av flerkontosystemet i banken hvor driftskonti til konsernet inngår. Saldo konti til datterselskapene er ført som mellomregning mot morselskap. Saldo utgjør kr 10 173 405 (fordring) i 2018 og kr 8 232 382 i 2017.

Note 14 - Kontantstrømoppstilling

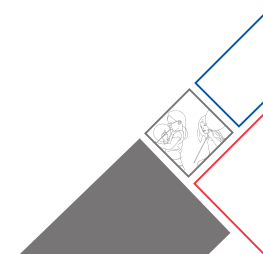
Kontantstrømoppstillingen presenteres etter følgende inndeling:

- Operasjonelle aktiviteter
- Investeringsaktiviteter
- Finansieringsaktiviteter

Operasjonelle aktiviteter er de aktiviteter som inngår som del av selskapets vare- og tjenestekretsløp, samt andre aktiviteter som ikke naturlig lar seg definere som investerings- og finansieringsaktiviteter.

Investeringsaktiviteter inkluderer kjøp og salg av eiendeler som ikke er å betrakte som kontantekvivalenter, og som ikke inngår som del av foretaltes vare- og tjenestekretsløp. Investering i varige driftsmidler presenteres i kontantstrømanalysen brutto, før fradrag for eventuell investeringstilskudd.

Finansieringsaktiviteter inkluderer opptak og nedbetaling av lån, samt innhenting og betjening av egenkapitalen.

Note 15 - Andre aksjer

Private Barnehagers Landsforbund

Andel i Vågønes Barnehage

Andel i Barnehagekompaniet

kostpris kr

26 800

15 000

Konsern

Andel i Vågønes Barnehage

Andel i Barnehagekompaniet

Andel/medlemskap i Bodø Gårdeierforening

kostpris kr

26 800

15 000

5 000

Note 16 - Langsiktige leiekontrakter

Konsernet har interne leiekontrakter i eget bygg.

Note 17 - Avsetninger til tap

Selskapet/konsernet har ingen avsetninger til tap.

Note 18 - Fond for avtalefestet pensjon

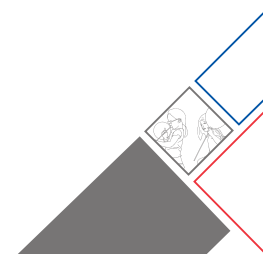
PBL administrerer et fond for avtalefestet pensjon for medlemmene.

Fondet er ikke konsolidert i konsernregnskapet, og av denne grunn blir ikke fordringer eller gjeld eliminert mot PBL.

Nedenfor vises resultatregnskapet og balansen til fondet

Resultatregnskap	2018	2017
Inntekter:		
Innbetaling til ordning	83 930 463	73 194 359
Driftskostnader:		
Utbetalt pensjon, inkl seniorvedtak	76 709 971	62 335 881
Administrasjonshonorar	4 288 476	3 952 316
Andre driftskostnader	95 659	-
Sum driftsresultat	2 836 357	6 906 162
Renteinntekter bank	134 871	77 620
Renteinntekter lån PBL/PBL-Huset AS	612 814	615 010
Resultat	3 584 042	7 598 791
Balanse		
Eiendeler:		
Fordring PBL	64 553 924	54 249 306
Lån til PBL	45 000 000	47 265 744
Mellomregning PBL	639 302	640 943
Andre fordringer	72 897	-
Bankinnskudd	7 733 117	5 285 192
Sum eiendeler	117 999 241	107 441 185
Egenkapital		
AFP-fond	77 321 376	77 172 096
Annen kortsiktig gjeld	14 162 422	7 188 408
Periodiserte AFP 01.01.-30.04.2019	26 515 443	23 080 681
Sum gjeld og egenkapital	117 999 241	107 441 185
	-	-

Administrasjonskostnadene gjelder godtgjørelse til PBL for administrasjon av ordningen, og er beregnet iht. vedtak i styret. Fordring mot PBL skyldes at midler vedrørende innkrevde AFP-midler ikke er overført fra bankkonto i PBL til bankkonto i AFP-fondet pr. 31.12.2018. Det er periodisering av inntekten på kr 26 515 443 som gjelder AFP-inntekter fra 01.01.19 til 30.04.19.

Note 19 - Opplysnings- og utviklingsfond

PBL administrerer et opplysnings- og utviklingsfond.

Fondet er ikke konsolidert i konsernregnskapet, og av denne grunn blir ikke fordringer eller gjeld eliminert mot PBL.

Nedenfor vises resultatregnskapet og balansen til fondet:

Resultatregnskap	2018	2017
Inntekter:		
Innbetaling til ordning	6 733 546	6 545 067
Driftskostnader:		
Administrasjonshonorar	1 010 032	981 760
Støtte til kurs	334 441	488 550
Støtte til barnehager	1 995 242	1 817 828
Støtte til organisasjonene	2 000 198	1 947 157
Støtte til PBL og annet	3 400 000	2 800 000
Andre driftskostnader	23 428	17 286
Renteinntekter bank	3 223	38 704
Resultat	-2 026 572	-1 468 810
Balanse		
Eiendeler:		
Andre kortsiktige fordringer	0	0
Mellomregning PBL	5 700 086	5 548 246
Bankinnskudd	4 904 393	7 133 763
Sum eiendeler	10 604 478	12 682 009
Egenkapital og gjeld:		
OU- fondet organisasjonene	2 000 198	1 947 157
OU- fondet PBL	4 138 470	5 871 102
OU- fondet felles	3 954 560	4 248 500
Kortsiktig gjeld til barnehager	511 250	615 250
Sum egenkapital og gjeld	10 604 478	12 682 010

Administrasjonskostnadene gjelder godtgjørelse til PBL for administrasjon av ordningen, og er beregnet iht. vedtak i styret.

Vedtak i styret har bestemt en deling av inntektene:

OU- fondet organisasjonene (35%),

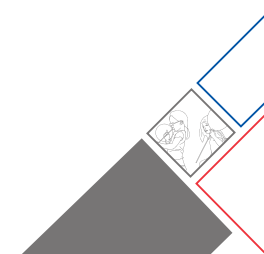
OU- fondet PBL (35%) og

OU- fondet felles (30%)

Kontantstrømoppstilling

PBL			Konsern	
2018	2017		2018	2017
		Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter		
1 275 160	2 206 774	Resultat før skattekostnad	5 951 614	8 026 151
-69 650	-29 211	Periodens betalte skatt	-753 097	-1 099 386
		Gevinst/tap ved salg av driftsmidler		
1 095 102	772 889	Ordinære avskrivninger og nedskrivninger	9 410 331	8 775 460
-116 180	-130 003	Endring pensjonsforpliktelse	-161 533	-62 036
-38 100		Endring i varebeholdning	-172 652	7 154
5 692 826	-5 288 273	Endring i kundefordringer	5 906 096	-5 923 124
-379 264	-723 718	Endring i leverandørgjeld	-402 608	2 063 731
16 014 421	20 909 060	Endring i andre tidsavgrensningsposter	11 440 776	15 625 275
		Poster klassifisert som investeringsaktivitet		
23 474 315	17 717 518	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	31 218 927	27 413 225
		Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		
-7 233 940	-1 536 332	Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-10 872 296	-6 053 836
0	0	Utbetalinger ved kjøp av aksjer		
0	0	Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler		
0	0	Innbetalinger utlån	0	0
		Omklassifisering aksjer	0	0
0	0	Kostnadsføring tidligere aktivert driftsmiddel	0	0
-7 233 940	-1 536 332	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-10 872 296	-6 053 836
		Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		
		Endring i kassekreditt	0	0
		Innbetalinger ved oppgjør fond	0	0
-2 265 744		Utbetalinger ved nedbetaling langsiktig gjeld	-7 113 896	-5 008 500
		Utbetaling av utbytte	0	0
-2 265 744	0	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-7 113 896	-5 008 500
13 974 631	16 181 186	Netto endring av kontanter og kontantekviv.	13 232 735	16 350 889
57 314 774	41 133 589	Kontanter og kontantekvivalenter pr. 1.1	61 076 143	44 725 255
71 289 406	57 314 774	Kontanter og kontantekvivalenter pr.31.12.	74 308 882	61 076 143
2 762 877	2 522 344	Herav bundne innskudd	5 358 240	5 117 707

KPMG AS
Jernbaneveien 85
Postboks 1434
8037 Bodø

Telephone +47 04063
Fax +47 75 50 83 54
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til styret/landsmøtet i PBL (Private Barnehagers Landsforbund)

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Private Barnehagers Landsforbunds årsregnskap som viser et overskudd i selskapsregnskapet på kr 1 208 069 og et overskudd i konsernregnskapet på kr 4 249 221. Årsregnskapet består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Private Barnehagers Landsforbund per 31. desember 2018 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Private Barnehagers Landsforbund per 31. desember 2018 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

KPMG AS, a Norwegian limited liability company and member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforening

Offices in:

Oslo	Elverum	Mo i Rana	Stord
Aita	Finnsnes	Molde	Straume
Arendal	Hamar	Skien	Tromsø
Bergen	Haugesund	Sandefjord	Trondheim
Bodø	Knarvik	Sandnessjøen	Tynset
Drammen	Kristiansand	Slavanger	Ålesund

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift, og på tilbørlig måte å opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om

selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om andre lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til resultatdisponering er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Bodø, 5. april 2019
KPMG AS

John Eilif Johansen
Statsautorisert revisor

KPMG AS
Jernbaneveien 85
Postboks 1434
8037 Bodø

Telephone +47 04063
Fax +47 75 50 83 54
Internet www.kpmg.no
Enterprise 935 174 627 MVA

Til styret/landsmøtet i PBL (Private Barnehagers Landsforbund)

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert PBL (Private Barnehagers Landsforbunds) årsregnskap som viser et overskudd i selskapsregnskapet på kr 2 137 124 og et overskudd i konsernregnskapet på kr 6 331 772. Årsregnskapet består av:

- selskapsregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper, og
- konsernregnskapet, som består av balanse per 31. desember 2017, resultatregnskap og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening:

- er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter
- gir det medfølgende selskapsregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til Private Barnehagers Landsforbund per 31. desember 2017 og av selskapets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.
- gir det medfølgende konsernregnskapet et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til konsernet Private Barnehagers Landsforbund per 31. desember 2017 og av konsernets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

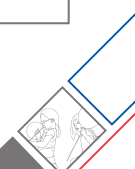
Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

KPMG AS is a Norwegian limited liability company and member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative ("KPMG International"), a Swiss entity.

Statsautoriserte revisorer - medlemmer av Den norske Revisorforbund

Offices in

Oslo	Elverum	Mo i Rana	Sjost
Alta	Finnsnes	Molde	Straume
Arendal	Hamar	Skien	Tromsø
Bergen	Haugesund	Sandefjord	Trondheim
Bodø	Knaresvik	Sandnessjøen	Tynset
Drammen	Kristiansund	Stavanger	Ålesund

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet er ledelsen ansvarlig for å ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift, og på tilbørlig måte å opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen.

Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om det konsoliderte regnskapet. Vi er ansvarlige for å lede, følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen. Vi alene er ansvarlige for vår revisjonskonklusjon.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Bodø 20. april 2018
KPMG AS

John Eilif Johansen
Statsautorisert revisor

Saker fremmet av styret eller medlemmer

- Forslag 1 Forslag om krav til bruk av offentlige tilskudd.**
Fra Bjarne Stenersen, Skogstua barnehage.
Vedlegg 2.1 - Forslag til vedtak og begrunnelse
- Forslag 2 Forslag til endringer av vedtektenes § 3, 4, 6 og 14, samt ny § 7.**
Fra Rune Hoff Johannessen, Solvang barnehage, Bente Seierstad, Trollsteinen barnehage, Heidi Simensen, Liøya barnehage, Royne Berget, Smedhusåsen barnehage, Bjarne Stenersen, Skogstua barnehage, Eva Heum, Skattekista barnehage.
Vedlegg 2.2.1 - Forslag til endring
Vedlegg 2.2.2 - Begrunnelse for endring
Vedlegg 2.7 - Vedtekter PBL
- Forslag 3 Forslag til endringer av vedtektenes § 3, 4, 6 og 14, samt ny § 7.**
Fra Nina Reitan, Sylteren barnehage, Linn Almenningen, Barnetun barnehage, Vigdis Torgvær, Soltun barnehage, Siri Møller, Fjellsøya barnehage.
Vedlegg 2.3 - Forslag til endring
Vedlegg 2.7 - Vedtekter PBL
- Forslag 4 Forslag til endringer i vedtektenes § 3.**
Fra styret i PBL.
Vedlegg 2.4.1 - Forslag til endring
Vedlegg 2.4.2 - Begrunnelse for endring
Vedlegg 2.7 - Vedtekter PBL
- Forslag 5 Forslag til endringer i vedtektenes § 5.**
Fra Robert Ullmann, stiftelsen Kanvas.
Vedlegg 2.5 - Forslag til endring
Vedlegg 2.7 - Vedtekter PBL
- Forslag 6 Forslag til endringer i vedtektenes § 5.**
Fra Trygve W. Jordheim, Bjerkås barnehage.
Vedlegg 2.6 - Begrunnelse og forslag til endring
Vedlegg 2.7 - Vedtekter PBL

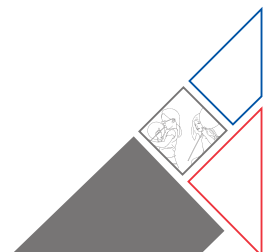

Krav til bruk av offentlige tilskudd

Fra medlemmet Skogstua barnehage er det kommet forslag om vedtak vedrørende krav om bruk av offentlige tilskudd (vedlegg 2.1).

Innkomne forslag behandles av styret som gir sin anbefaling til landsmøtet.

Styret har behandlet denne saken og anbefaler landsmøtet å ikke støtte forslaget.

Vedlegg 2.1

Krav til bruk av offentlige tilskudd

Følgende tekst er sendt inn fra forslagsstiller(e):

Forslag til vedtak:

PBL skal i neste periode arbeide for en endring av barnehageloven slik at barnehageloven får et samsvarende punkt som Lov om frittstående skolar § 6-3. «Krav til bruken av offentlege tilskot og skolepengar».

Begrunnelse:

Hensikten med en endring er å sikre at alle tilskudd og foreldrebetalingar kommer barna til gode.

Bakgrunnen for forslaget er at Skogstua barnehage i møter med administrasjon og politisk ledelse i vår kommune stadig blir konfrontert med at de ikke ønsker å øke tilskudd til private barnehager siden dagens lovverk gir muligheter til utbytte. Barnehagen blir også møtt med en bekymring om at barnehageeiere som eier barnehager i flere kommuner bruker tilskudd fra vår kommune til å finansiere barnehager i en annen kommune. Siden en slik kryssfinansiering betyr at kommuner som ønsker å gi høye tilskudd til private barnehager i sin kommune i realiteten finansierer barnehager i kommuner som gir lave tilskudd. Motivasjonen for å satse på barnehager i egen kommune blir dermed lavere hvis tilskuddene brukes i en annen kommune.

Skogstua barnehage opplever at mulighetene for utbytte og kryssfinansiering får såpass stor plass i våre møter at det ofte kommer i veien for de sakene vi egentlig ønsker å løfte fram for administrasjon og politisk ledelse. Barnehagen ser derfor at det ville være til vår fordel om barnehageloven ble endret på dette punktet og vi ber om at PBL arbeider for en slik endring.

Forslagstiller:

Bjarne Stenersen
Styreleder
Skogstua barnehage SA i Tromsø

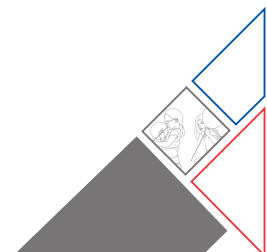
LM-sak 2/19 - forslag 2

Endringer av vedtektenes § 3, 4, 6 og 14, samt ny § 7

Fra medlemmene Solvang barnehage, Trollsteinen barnehage, Liøya barnehage, Smedhusåsen barnehage, Skogstua barnehage og Skattekista barnehage er det kommet forslag om endringer i vedtektenes § 3, 4, 6 og 14, samt ny § 7 (vedlegg 2.2.1, 2.2.2 og 2.7).

Innkomne forslag behandles av styret som gir sin anbefaling til landsmøtet.

Styret har behandlet denne saken og anbefaler landsmøtet å ikke støtte forslaget.

Vedlegg 2.2.1

Endringer av vedtektenes § 3, 4, 6 og 14, samt ny § 7

Følgende tekst er sendt inn fra forslagsstiller(e):

Forslag som følger under skal realitetsbehandles av landsmøtet uavhengig av styrets formening om forslagene. Det er ikke anledning til å avvise forslag som er fremsatt på riktig måte etter vedtektene.

Forslagsstillerne er innstilt på samarbeid og dialog med styret, direktøren og administrasjonen for å drøfte presiseringer og forbedringer av vedtektsforslagene i tiden frem mot utsending av sakspapirene til landsmøtet.

Forslag nye vedtekter PBL

Landsmøtet 27. og 28. mai 2019. **Rødt er endringsforslag. Blått er strykninger**
Kun paragrafer som er foreslått endret er med i dette forslaget.

KAP. III Organisasjon

§ 3 Landsmøtet

Landsmøtet er forbundets øverste myndighet.

Ordinært landsmøte avholdes hvert 2. år innen utgangen av mai måned, og innkalles med minst 2 – to – måneders varsel. **Lands**styret bestemmer tid og sted for møtet.

Når **Lands**styret har bestemt tidspunkt for landsmøtet, skal medlemmene informeres om dette, sammen med orientering om tidsfrist for innsending av

- forslag om vedtektsendringer
- saker som foreslås tatt opp på landsmøtet

Hver registrerte medlemsbarnehage som har betalt kontingent innen 10 dager før landsmøtet, kan møte med 1 – én – representant som har talerett, forslagsrett og stemmerett.

Eier(e) som eier eller kontrollerer flere barnehager kan oppnevne én representant for alle sine barnehager. Sammenslutninger som representerer kollektive medlemmer kan oppnevne én representant som etter fullmakt representerer de kollektive medlemmer som ikke selv møter i landsmøtet.

En medlemsbarnehage som ikke møter i landsmøtet selv kan, med personlig fullmakt, la seg representere av én landsmøtedeltaker **fra samme kommune som medlemmet.**

Påmelding og alle former for fullmakter til landsmøtet må være mottatt i administrasjonen senest 10 dager før møtestart for at deltaker skal ha tale-, forslags- og stemmerett.

Styret møter med tale-, forslags- og stemmerett.

Administrerende direktør møter med tale- og forslagsrett.

Antall stemmer blir beregnet ut fra innbetalt kontingent.

Kontingent:

- Inntil 7999 kr 1 stemme
- 8000 – 15999 kr 2 stemmer
- 16000 – 23999 kr 3 stemmer
- 24000 – 31999 kr 4 stemmer
- 32000 – 39999 kr 5 stemmer
- Osv. + 8000

Landsmøtet behandler følgende saker:

1. Styrets årsberetninger sammen med forbundets årsregnskap
2. Saker som er fremmet av styret eller medlem(mer)
3. Styrets forslag til strategisk plan for landsmøteperioden
4. Styrets forslag til økonomiplan for landsmøteperioden
5. Styrets forslag til kontingent i landsmøteperioden
6. Godtgjørelse til styret og valgkomiteen
7. Valg av styre
8. Valg av valgkomité
9. Valg av kontroll – og varslingsutvalg
10. Valg av revisor

Frist for å melde saker til landsmøtet er 6 – seks – uker før landsmøtet.

Ekstraordinært landsmøte holdes når det foreligger saker av så stor betydning at styret finner det påkrevd, eller når minst 1/4 av samtlige medlemmer skriftlig har fremsatt krav om ekstraordinært landsmøte.

Styret kan beslutte å innkalle til ekstraordinært landsmøte med kortere varsel enn 2 måneder, dog aldri under 1 måned.

Dagsorden og saksdokumenter bør være sendt representantene senest 14 dager før landsmøtet.

Landsmøtet velger selv sin møteleder.

§ 4 Valg

Landsmøtet skal velge **Landsstyre**, valgkomité og kontroll – og varslingsutvalg. Hvert fylke med medlemsbarnehager har et eget styre som innstiller en person til landsstyret. Innstilling til valgkomiteen, må gjøres senest 3 mnd. før landsmøtet. Eiere med barnehager i flere fylker / regioner, kan bare innstille en representant. Valgkomiteen innstiller de som etter komiteens mening har best forutsetninger for å jobbe for PBL i henhold til formålet.

Landsstyret innstiller personer som skal velges til valgkomiteen.

Valgkomiteens innstilling til landsstyret, og styrets forslag til valgkomité, skal senest bekjentgjøres for medlemmene sammen med landsmøtepapirene.

Innstillingen og oversikt over alle kandidater innmeldt til valgkomiteen skal bekjentgjøres på PBLs hjemmeside. ~~Kandidater kan meldes til valgkomiteen inntil 10 dager før landsmøtet.~~
~~Kandidater som her er foreslått til verv i styret, kan foreslås som benkeforslag på landsmøtet.~~

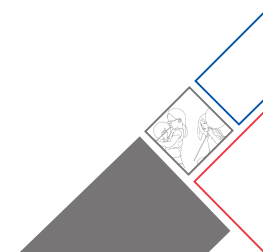
Landsmøtet kan vedta instruks for valgkomiteens arbeid.

§ 6 Valgkomiteen

Valgkomiteen velges av landsmøtet.

Valgkomiteens oppgaver:

- Innstille medlemmer og varamedlemmer til landsstyre
- Innstille medlemmer og varamedlemmer til kontroll- og varslingsutvalg

Valgkomiteen består av:

- Leder
- Nestleder
- 3 medlemmer
- 1. vararepresentant
- 2. vararepresentant

Valgkomiteens første møte skal normalt være i etterkant av siste styremøte året før landsmøte. Valgkomiteen skal da orienteres om eventuelle forslag til endringer i styrende organer som berører valgkomiteens arbeid.

Ved ekstraordinært landsmøte, på grunn av behov for nye valg til styret **eller kontroll - og varslingsutvalg**, tiltrer valgkomiteen ved behov.

Styret skal tildele valgkomiteen de økonomiske rammer de skal arbeide innenfor. Dette gjelder utgifter til reiser, opphold, diett og telefonutgifter.

Valgkomiteen skal også legge frem forslag om godtgjørelse til styret og **til kontroll - og varslingsutvalget**, for landsmøtet.

§ 7 Kontroll og varslingsutvalg

Kontroll – og varslingsutvalgets oppgaver er:

- Å være forbundets redskap for demokratisk innsyn og kontroll med alle sider av forbundets virksomhet
- Å påse at forbundet og tilhørende underselskaper følger regelverket og forbundets formål, og at forbundet er målrettet effektivt og etisk til det beste for medlemmene.
- Å være et varslingsorgan for medlemmene

Kontroll – og varslingsutvalget består av:

- Leder
- Nestleder
- 3 medlemmer
- 1. vararepresentant
- 2. vararepresentant

Kontroll – og varslingsutvalget møtes minimum to ganger pr. år og ellers etter varsler fra medlemmer der utvalget mener det gir grunnlag for å møtes.

Medlemmer av kontroll og varslingsutvalget kan ikke ha andre offisielle roller eller oppdrag for pbl.

Administrerende direktør møter med tale- og forslagsrett.

§ 14 Eksklusjon

Handler et medlem i strid med forbundets vedtekter og interesser kan styret i alvorlige tilfeller beslutte at medlemmet skal ekskluderes.

Dersom et medlem er valgt inn i forbundets styre, valgkomite eller andre organer / underselskaper, og handler i strid med forbundets vedtekter og interesser, skal kontroll – og varslingsutvalget avgjøre spørsmål om eksklusjon i henhold retningslinjer vedtatt av landsmøtet.

Sandefjord, Larvik, Rygge, Trondheim, Tromsø
22.11.2018

Rune Hoff Johannessen
Solvang barnehage SA

Bente Seierstad
Trollsteinen barnehage SA

Heidi Simensen
Liøya barnehage

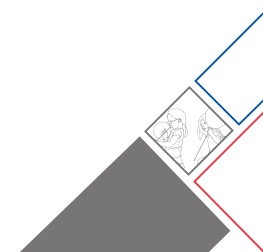
Royne Berget
Smedhusåsen barnehage

Bjarne Stenersen
IBID Tromsø

Eva Heum
Skattkista barnehage SA

Endringer av vedtektenes § 3, 4, 6 og 14, samt ny § 7

Følgende tekst er sendt inn fra forslagsstiller(e):

Begrunnelse for endringsforslag: § 3 Landsmøtet

Styret velges i dag av valgkomiteen etter forslag fra enkeltpersoner. Vi ønsker en endring hvor valgkomiteen innstiller kandidater til et landsstyre som er valgt ut fra regionale forslag. Dette gjør det mulig å sikre bredden i styredeltagelse fra hele landet. Vi vet at regionene og distriktene i Norge har ulike vilkår for drift, og ved en bred representasjon fra hele landet, kan dette bidra til flere perspektiver omkring de områdene PBL jobber med.

Opprettelse av regionale nettverk som har til oppgave å foreslå medlemmer til PBL styret, kan danne utgangspunkt for regionale nettverk som drøfter og foreslår saker som er viktige for PBL sitt arbeid.

Endringene mot regioner som foreslår sine landsstyrekandidater er ment som et forslag for mer demokrati i PBL som organisasjon.

Det foreslås også å stryke begrensningen av muligheten for å innhente fullmakter kun fra egen kommune.

En eier som i dag eier barnehager i flere kommuner, kan uten hensyn til dagens regler ta med seg stemmer fra alle sine barnehager. Det føles derfor som er begrensning dersom dette ikke skal være mulig for andre barnehager som drives på mer begrensede områder, små kommuner som har samarbeid på tvers av kommunegrensene etc.

Det siste endringspunktet i § 3 omhandler opprettelse av et kontroll- og varslingsutvalg (se endringsforslag § 14).

Begrunnelse for endringsforslag: § 4 Valg

Endring av enkeltinitiativ til styret mot forslag fra regioner, medfører endringer i selve måten man foreslår og velger kandidater på. Når en region må samle seg om forslag til styrekandidater, forventes det at kandidaten har tillitt blant de andre medlemmene og har kunnskaper, erfaringer som vil være viktige for PBL.

For at valgkomiteen skal kunne gjøre en grundig jobb med innstillingen, vil det være naturlig at kandidater foreslås i god tid før landsmøtet.

Muligheten for å komme med benkeforslag kan beholdes, men sees som lite hensiktsmessig, da kandidatene som er foreslått og innstilt allerede har blitt prøvet gjennom egne nettverk/regionale styre og gjennom valgkomiteens vurderinger.

Begrunnelse for endringsforslag: § 6 Valgkomiteen

Vi har et ønske om at valgkomiteens hovedoppgaver kommer tydelig frem av vedtektene.

Begrunnelse for endringsforslag: Ny § 7

På forrige landsmøte, ble det foreslått et etisk råd. Dette forslaget ble trukket. Vi ønsker oss et uavhengig organ som sikrer innsyn og kontroll av forbundets virksomhet og som sikrer at forbundet til enhver tid jobber i tråd med formålet.

I dag kan vi som medlemmer se at forbundet jobber for verdiskapingen hos eierne gjennom flere av de strategiene PBL har valgt. Bildet som kommer frem i media, kan på den annen side gi et inntrykk av at organisasjonen i mindre grad jobber mot bedre vilkår for barn, foresatte og samfunnet for øvrig. PBL som organisasjon er avhengig av transparens, saklig og bredt fundert argumentasjon, samt evne til å perspektivere sine standpunkt, verdier og viktige saker som den totale medlemsmassen kan kjenne seg igjen i, og støtte.

Opprettelse av et kontroll- og varslingsutvalg kan i noen grad skjerpe og forbedre organisasjonens arbeid.

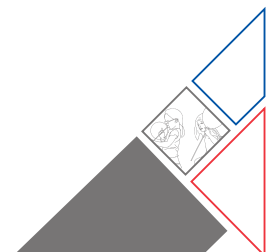
Begrunnelse for endringsforslag: §14 Eksklusjon (blir antagelig ny §15)

Endringene i paragrafen sikrer at alle medlemmer kan ekskluderes og som sådan ikke er vernet ved at man har blitt valgt inn. Retten er i dag gitt styret.

Dette kan bidra til å styrke integritet og tillit til det arbeidet som PBL gjør.

Dette gir ingen mulighet for sanksjoner mot eventuelle overtredelse av medlemmer valgt inn i styret, og et kontroll- og varslingsutvalg, vil gjøre det mulig å også reise mistillit i en slik posisjon.

Innføringen av et kontroll- og varslingsutvalg synliggjør at forbundets vedtekter gjelder alle medlemmer av organisasjonen uavhengig av rolle.

LM-sak 2/19 - forslag 3

Endringer av vedtektenes § 3, 4, 6 og 14, samt ny § 7

Fra medlemmene Sylteren barnehage, Barnetun barnehage, Soltun barnehage og Fjellsøya barnehage er det kommet forslag om endringer i vedtektenes § 3, 4, 6 og 14, samt ny § 7 (vedlegg 2.3 og 2.7).

Innkomne forslag behandles av styret som gir sin anbefaling til landsmøtet.

Styret har behandlet denne saken og anbefaler landsmøtet å ikke støtte forslaget.

Vedlegg 2.3

Endringer av vedtektenes § 3, 4, 6 og 14, samt ny § 7

Følgende tekst er sendt inn fra forslagsstiller(e):

Forslag som følger under skal realitetsbehandles av landsmøtet uavhengig av styrets formening om forslagene. Det er ikke anledning til å avvise forslag som er fremsatt på riktig måte etter vedtektene.

Forslag nye vedtekter PBL

Landsmøtet 27. og 28. mai 2019. **Rødt er endringsforslag. Blått er strykninger**
Kun paragrafer som er foreslått endret er med i dette forslaget.

KAP. III Organisasjon

§ 3 Landsmøtet

Landsmøtet er forbundets øverste myndighet.

Ordinært landsmøte avholdes hvert 2. år innen utgangen av mai måned, og innkalles med minst 2 - to - måneders varsel. **Lands**styret bestemmer tid og sted for møtet.

Når **Lands**styret har bestemt tidspunkt for landsmøtet, skal medlemmene informeres om dette, sammen med orientering om tidsfrist for innsending av

- forslag om vedtektsendringer
- saker som foreslås tatt opp på landsmøtet

Hver registrerte medlemsbarnehage som har betalt kontingent innen 10 dager før landsmøtet, kan møte med 1 - én - representant som har talerett, forslagsrett og stemmerett.

Eier(e) som eier eller kontrollerer flere barnehager kan oppnevne én representant for alle sine barnehager. Sammenslutninger som representerer kollektive medlemmer kan oppnevne én representant som etter fullmakt representerer de kollektive medlemmer som ikke selv møter i landsmøtet.

En medlemsbarnehage som ikke møter i landsmøtet selv kan, med personlig fullmakt, la seg representere av én landsmøtedeltaker **fra samme kommune som medlemmet.**

Påmelding og alle former for fullmakter til landsmøtet må være mottatt i administrasjonen senest 10 dager før møtestart for at deltaker skal ha tale-, forslags- og stemmerett.

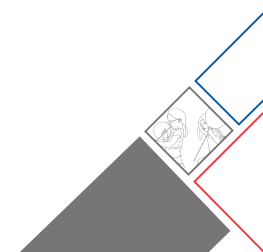
Styret møter med tale-, forslags- og stemmerett.

Administrerende direktør møter med tale- og forslagsrett.

Antall stemmer blir beregnet ut fra innbetalt kontingent.

Kontingent:

- Inntil 7999 kr 1 stemme
- 8000 – 15999 kr 2 stemmer
- 16000 – 23999 kr 3 stemmer
- 24000 – 31999 kr 4 stemmer
- 32000 – 39999 kr 5 stemmer
- Osv. + 8000

Landsmøtet behandler følgende saker:

1. Styrets årsberetninger sammen med forbundets årsregnskap
2. Saker som er fremmet av styret eller medlem(mer)
3. Styrets forslag til strategisk plan for landsmøteperioden
4. Styrets forslag til økonomiplan for landsmøteperioden
5. Styrets forslag til kontingent i landsmøteperioden
6. Godtgjørelse til styret og valgkomiteen
7. Valg av styre
8. Valg av valgkomité
9. Valg av kontroll – og varslingsutvalg
10. Valg av revisor

Frist for å melde saker til landsmøtet er 6 – seks – uker før landsmøtet.

Ekstraordinært landsmøte holdes når det foreligger saker av så stor betydning at styret finner det påkrevd, eller når minst 1/4 av samtlige medlemmer skriftlig har fremsatt krav om ekstraordinært landsmøte.

Styret kan beslutte å innkalle til ekstraordinært landsmøte med kortere varsel enn 2 måneder, dog aldri under 1 måned.

Dagsorden og saksdokumenter bør være sendt representantene senest 14 dager før landsmøtet.

Landsmøtet velger selv sin møteleder.

§ 4 Valg

Landsmøtet skal velge **Landsstyre, valgkomité og kontroll – og varslingsutvalg**. Hvert fylke med medlemsbarnehager har et eget styre som innstiller en person til landsstyret. Innstilling til valgkomiteen, må gjøres senest 3 mnd. før landsmøtet. Eiere med barnehager i flere fylker / regioner, kan bare innstille en representant. Valgkomiteen innstiller de som etter komiteens mening har best forutsetninger for å jobbe for PBL i henhold til formålet.

Landsstyret innstiller personer som skal velges til valgkomiteen.

Valgkomiteens innstilling til landsstyret, og styrets forslag til valgkomité, skal senest bekjentgjøres for medlemmene sammen med landsmøtepapirene.

Innstillingen og oversikt over alle kandidater innmeldt til valgkomiteen skal bekjentgjøres på PBLs hjemmeside. ~~Kandidater kan meldes til valgkomiteen inntil 10 dager før landsmøtet.~~
~~Kandidater som her er foreslått til verv i styret, kan foreslås som benkeforslag på landsmøtet.~~

Landsmøtet kan vedta instruks for valgkomiteens arbeid.

§ 6 Valgkomiteen

Valgkomiteen velges av landsmøtet.

Valgkomiteens oppgaver:

- Innstille medlemmer og varamedlemmer til landsstyre
- Innstille medlemmer og varamedlemmer til kontroll- og varslingsutvalg

Valgkomiteen består av:

- Leder
- Nestleder
- 3 medlemmer
- 1. vararepresentant
- 2. vararepresentant

Valgkomiteens første møte skal normalt være i etterkant av siste styremøte året før landsmøte. Valgkomiteen skal da orienteres om eventuelle forslag til endringer i styrende organer som berører valgkomiteens arbeid.

Ved ekstraordinært landsmøte, på grunn av behov for nye valg til styret **eller kontroll - og varslingsutvalg**, tiltrer valgkomiteen ved behov.

Styret skal tildele valgkomiteen de økonomiske rammer de skal arbeide innenfor. Dette gjelder utgifter til reiser, opphold, diett og telefonutgifter.

Valgkomiteen skal også legge frem forslag om godtgjørelse til styret og **til kontroll - og varslingsutvalget**, for landsmøtet.

§ 7 Kontroll og varslingsutvalg

Kontroll - og varslingsutvalgets oppgaver er:

- Å være forbundets redskap for demokratisk innsyn og kontroll med alle sider av forbundets virksomhet
- Å påse at forbundet og tilhørende underselskaper følger regelverket og forbundets formål, og at forbundet er målrettet effektivt og etisk til det beste for medlemmene.
- Å være et varslingsorgan for medlemmene

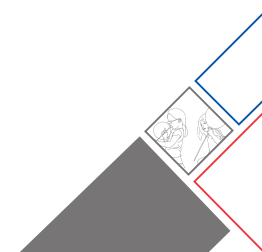
Kontroll - og varslingsutvalget består av:

- Leder
- Nestleder
- 3 medlemmer
- 1. vararepresentant
- 2. vararepresentant

Kontroll - og varslingsutvalget møtes minimum to ganger pr. år og ellers etter varsler fra medlemmer der utvalget mener det gir grunnlag for å møtes.

Medlemmer av kontroll og varslingsutvalget kan ikke ha andre offisielle roller eller oppdrag for pbl.

Administrerende direktør møter med tale- og forslagsrett.

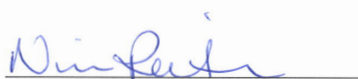
§ 14 Eksklusjon

Handler et medlem i strid med forbundets vedtekter og interesser kan styret i alvorlige tilfeller beslutte at medlemmet skal ekskluderes.

Dersom et medlem er valgt inn i forbundets styre, valgkomite eller andre organer / underselskaper, og handler i strid med forbundets vedtekter og interesser, skal kontroll- og varslingsutvalget avgjøre spørsmål om eksklusjon i henhold retningslinjer vedtatt av landsmøtet.

Brønnøysund,

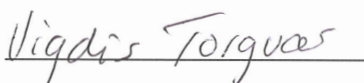
15.02.19

Nina Reitan
Sylteren barnehage SA

Linn Almenningen
Barnetun barnehage SA

Vigdis Torgvær SA
Soltun barnehage SA

Siri Møller
Fjellsøya barnehage AS

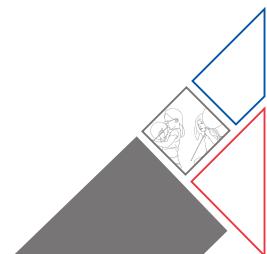
LM-sak 2/19 - forslag 4

Endringer av vedtektenes § 3

Fra styret i PBL er det kommet forslag om endringer i vedtektenes § 3 (vedlegg 2.4.1, 2.4.2 og 2.7).

Styret anbefaler landsmøtet å støtte forslaget.

Vedlegg 2.4.1

Endringer av vedtektenes § 3

Styret foreslår følgende endring i vedtektenes § 3.

Dagens formulering i vedtektene:

En medlemsbarnehage som ikke møter i landsmøtet selv kan, med personlig fullmakt, la seg representere av én landsmøtedeltaker fra samme kommune som medlemmet.

endres til:

En medlemsbarnehage som ikke møter i landsmøtet selv kan, med personlig fullmakt, la seg representere av én landsmøtedeltaker. Én landsmøtedeltaker kan ikke representere mer enn ti medlemsbarnehager med slik fullmakt.

Endringer av vedtektenes § 3

Begrunnelse for endringsforslag

PBLs styre ønsker primært å legge til rette for et størst mulig direkte demokrati, ved at flest mulig medlemsbarnehager selv er representert på landsmøtet annethvert år. Dette gir det beste demokratiske grunnlaget for at medlemmene i felleskap skal bestemme utviklingen av PBL og hva interesse- og arbeidsgiverorganisasjonen skal arbeide for.

Landsmøtet er interesse- og arbeidsgiverorganisasjonens øverste styrende organ, og er også suveren til å velge representanter til PBLs styre.

Ikke alle eierne av medlemsbarnehagene har muligheter til selv å møte på landsmøtet, og dermed delta i det direkte demokratiet. Tidligere landsmøter har derfor åpnet for å supplere prinsippet om direkte demokrati gjennom indirekte oppmøte hvor en medlemsbarnehage kan la seg representere gjennom personlig fullmakt til en landsmøtedeltaker fra samme kommune.

Styret har studert utviklingen i medlemsmassen. Det er i løpet av de siste årene blitt noe færre enkeltstående medlemmer. Samtidig er det i dag flere enkeltstående medlemsbarnehager som er alene i sin kommune enn tidligere. Derfor mener styret at enkeltstående barnehagers mulighet til å være representert på landsmøtet gjennom personlig fullmakt må styrkes i vedtektene.

Styret foreslår å fjerne kravet fra dagens vedtekter om at en medlemsbarnehage kun kan la seg representere av en landsmøtedeltaker fra samme kommune som medlemmet.

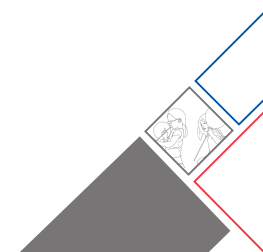
Styret vil understreke at dette gjøres av hensyn til hver enkelt medlemsbarnehages mulighet til å la seg bli representert gjennom en personlig fullmakt. Eiere av flere medlemsbarnehager kan i henhold til dagens vedtekter oppnevne én representant for alle sine barnehager.

Dagens rutiner, med publisering og offentliggjøring av påmeldte landsmøtedeltakere, vil legge til rette for at alle enkeltstående medlemsbarnehager, som ikke selv kan møte på landsmøtet, enkelt kan gi en personlig fullmakt til en annen landsmøtedeltaker som skal møte på landsmøtet.

Enkeltstående medlemsbarnehagers mulighet til å la seg bli representert gjennom personlig fullmakt er avgjørende for styrets endringsforslag. Frihet til fritt å velge hvem som skal representere egen barnehage er viktig og beskyttelsesverdig.

Men et totalt frislipp av fullmakter vil kunne føre til aksjons- og fraksjonsvirksomhet som styret mener kan være uheldig for PBL. Derfor foreslår styret samtidig at én landsmøtedeltaker kan representere maksimalt ti andre medlemsbarnehager gjennom personlig fullmakt.

Styret forventer at eiere som eier flere enn ti barnehager kan stille med én representant på landsmøtet i henhold til dagens vedtekter.

LM-sak 2/19 - forslag 5

Endringer av vedtektenes § 5

Fra medlemmet stiftelsen Kanvas er det kommet forslag om endring i vedtektenes § 5 (vedlegg 2.5 og 2.7).

Innkomne forslag behandles av styret som gir sin anbefaling til landsmøtet.

Styret har behandlet denne saken og anbefaler landsmøtet å ikke støtte forslaget.

Vedlegg 2.5

Endringer av vedtektenes § 5

Følgende tekst er sendt inn fra forslagsstiller(e):

Hei,

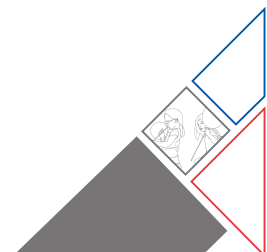
Jeg har et forslag til vedtektsendring som berører styrets funksjonstid. Slik jeg leser dagens vedtekter kan dette sortere enten under § 4 Valg eller § 5 Styret. Her er forslaget:

Styrets funksjonstid er tilsvarende en landsmøteperiode. Styrets medlemmer kan ta gjenvalg. Av hensyn til rulling kan styrets medlemmer sitte maksimalt tre landsmøteperioder.

Ta kontakt dersom dere har spørsmål til forslaget.

Vennlig hilsen

Robert Ullmann
daglig leder i stiftelsen Kanvas

Endringer av vedtektenes § 5

Fra medlemmet Bjerkås barnehage er det kommet forslag om endring i vedtektenes § 5 (vedlegg 2.6 og 2.7).

Innkomne forslag behandles av styret som gir sin anbefaling til landsmøtet.

Styret har behandlet denne saken og anbefaler landsmøtet å ikke støtte forslaget.

Vedlegg 2.6

Endringer av vedtektenes § 5

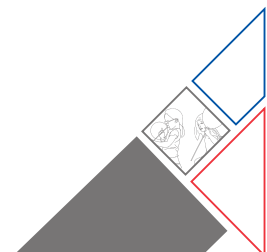
Følgende tekst er sendt inn fra forslagsstiller(e):

Styret i Bjerkås barnehage støtter at det størrelsesmessige og økonomiske styrkeforholdet mellom barnehagene speiles i sammensetningen av styret i PBL. Vi mener imidlertid at representasjon fra den delen av sektoren som består av små og ideelle barnehager, må sikres bedre enn dagens paragraf 5 gjør.

Vi foreslår derfor at det legges til en ny setning (kursivert) i det innledende avsnittet, slik at det blir seende slik ut:

«Styrets medlemmer er personlig valgt til sitt verv i PBL, men styrets sammensetning skal reflektere strukturen og mangfoldet i medlemsmassen. ***Av styrets sju faste medlemmer (inkludert leder og nestleder) skal minst to representere ideelle barnehager.*** En barnehageeier kan ikke være representert i styret med mer enn én representant.»

Med vennlig hilsen
Trygve W. Jordheim
Styreleder
Bjerkås barnehage

Vedlegg 2.7

Vedtekter PBL

Det er foreslått følgende endringer til vedtektene.

Forslag til endringer i vedtektene i høyre kolonne.

Forslag til vedtektsendringer fra medlemmene Solvang barnehage, Trollsteinen barnehage, Liøya barnehage, Smedhusåsen barnehage, Skogstua barnehage og Skattekista barnehage (forslag 2), samt medlemmene Sylteren barnehage, Barnetun barnehage, Soltun barnehage og Fjellsøya barnehage (forslag 3) er merket med **rødt**.

Forslag til vedtektsendringer fra styret (forslag 4) er merket med **grønt**.

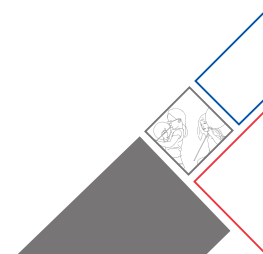
Forslag til vedtektsendringer fra medlemmet stiftelsen Kanvas (forslag 5) er merket med **blått**.

Forslag til vedtektsendringer fra medlemmet Bjerkås barnehage (forslag 6) er merket med **oransje**.

Utdrag fra gjeldende vedtekter i venstre kolonne.

1	Sist endret av landsmøtet 11. og 12. mai 2015	1	Sist endret av landsmøtet 27. og 28. mai 2019.
2		2	
3	(...)	3	(...)
4		4	
5	KAP. III Organisasjon	5	
6		6	
7	§ 3 Landsmøtet	7	
8		8	
9	Landsmøtet er forbundets øverste	9	
10	myndighet.	10	
11		11	
12	Ordinært landsmøte avholdes hvert 2. år	12	Ordinært landsmøte avholdes hvert 2. år
13	innen utgangen av mai måned, og innkalles	13	innen utgangen av mai måned, og innkalles
14	med minst 2 - to - måneders varsel. Styret	14	med minst 2 - to - måneders varsel. Lands-
15	bestemmer tid og sted for møtet.	15	styret bestemmer tid og sted for møtet.
16		16	
17	Når styret har bestemt tidspunkt for lands-	17	Når Landsstyret har bestemt tidspunkt for
18	møtet, skal medlemmene informeres om	18	landsmøtet, skal medlemmene informeres
19	dette, sammen med orientering om tidsfrist	19	om dette, sammen med orientering om tids-
20	for innsending av	20	frist for innsending av
21	• forslag om vedtektsendringer	21	• forslag om vedtektsendringer
22	• saker som foreslås tatt opp på landsmøtet	22	• saker som foreslås tatt opp på landsmøtet
23		23	
24	Hver registrerte medlemsbarnehage som har	24	
25	betalt kontingent innen 10 dager før lands-	25	
26	møtet, kan møte med 1 - én - representant	26	
27	som har talerett, forslagsrett og stemmerett.	27	
28		28	
29	Eier(e) som eier eller kontrollerer flere	29	
30	barnehager kan oppnevne én representant	30	
31	for alle sine barnehager. Sammenslutninger	31	
32	som representerer kollektive medlemmer kan	32	
33	oppnevne én representant som etter fullmakt	33	
34	representerer de kollektive medlemmer som	34	
35	ikke selv møter i landsmøtet.	35	
36		36	

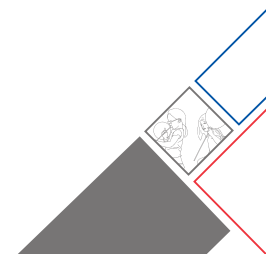
37	En medlemsbarnehage som ikke møter i	37	En medlemsbarnehage som ikke møter i
38	landsmøtet selv kan, med personlig fullmakt,	38	landsmøtet selv kan, med personlig fullmakt,
39	la seg representere av én landsmøtedeltaker	39	la seg representere av én landsmøtedeltaker
40	fra samme kommune som medlemmet.	40	~~fra samme kommune som medlemmet.~~
41		41	
42		42	En medlemsbarnehage som ikke møter i
43		43	landsmøtet selv kan, med personlig fullmakt,
44		44	la seg representere av én landsmøtedeltaker
45		45	~~fra samme kommune som medlemmet.~~
46		46	Én landsmøtedeltaker kan ikke
47		47	representere mer enn ti medlemsbarnehager
48		48	med slik fullmakt.
49		49	
50	Påmelding og alle former for fullmakter	50	
51	til landsmøtet må være mottatt i	51	
52	administrasjonen senest 10 dager før	52	
53	møtestart for at deltaker skal ha tale-,	53	
54	forslags- og stemmerett.	54	
55		55	
56	Styret møter med tale-, forslags- og	56	
57	stemmerett.	57	
58		58	
59	Administrerende direktør møter med tale- og	59	
60	forslagsrett.	60	
61		61	
62	Antall stemmer blir beregnet ut fra innbetalt	62	
63	kontingent.	63	
64		64	
65	Kontingent:	65	
66	Inntil 7999 kr 1 stemme	66	
67	8000 – 15999 kr 2 stemmer	67	
68	16000 – 23999 kr 3 stemmer	68	
69	24000 – 31999 kr 4 stemmer	69	
70	32000 – 39999 kr 5 stemmer	70	
71	Osv. + 8000	71	
72		72	
73	Landsmøtet behandler følgende saker:	73	
74		74	
75	1. Styrets årsberetninger sammen med	75	
76	forbundets årsregnskap	76	
77	2. Saker som er fremmet av styret eller	77	
78	medlem(mer)	78	
79	3. Styrets forslag til strategisk plan for	79	
80	landsmøteperioden	80	
81	4. Styrets forslag til økonomiplan for	81	
82	landsmøteperioden	82	
83	5. Styrets forslag til kontingent i	83	
84	landsmøteperioden	84	
85	6. Godtgjørelse til styret og valgkomiteen	85	
86	7. Valg av styre	86	
87	8. Valg av valgkomité	87	
88		88	9. Valg av kontroll – og varslingsutvalg
89	9. Valg av revisor	89	10. Valg av revisor
90		90	
91	Frist for å melde saker til landsmøtet er 6 –	91	
92	seks – uker før landsmøtet.	92	

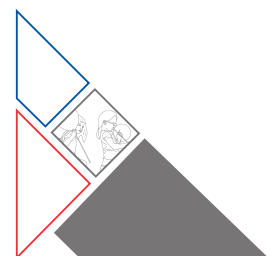
93	Ekstraordinært landsmøte holdes når det	93	
94	foreligger saker av så stor betydning at styret	94	
95	finner det påkrevd, eller når minst 1/4 av	95	
96	samtlig medlemmer skriftlig har fremsatt	96	
97	krav om ekstraordinært landsmøte.	97	
98		98	
99	Styret kan beslutte å innkalle til ekstra-	99	
100	ordinært landsmøte med kortere varsel enn	100	
101	2 måneder, dog aldri under 1 måned.	101	
102		102	
103	Dagsorden og saksdokumenter bør være	103	
104	sendt representantene senest 14 dager før	104	
105	landsmøtet.	105	
106		106	
107	Landsmøtet velger selv sin møteleder.	107	
108		108	
109		109	
110	§ 4 Valg	110	
111		111	
112	Landsmøtet skal velge styre og valgkomité.	112	Landsmøtet skal velge Landsstyret , valg-
113	Valgkomiteen innstiller personer som skal	113	komité og kontroll - og varslingsutvalg. Hvert
114	velges til styret.	114	fylke med medlemsbarnehager har et eget
115		115	styre som innstiller en person til landsstyret.
116		116	Innstilling til valgkomiteen, må gjøres senest
117		117	3 mnd. før landsmøtet. Eiere med barnehager
118		118	i flere fylker / regioner, kan bare innstille en
119		119	representant. Valgkomiteen innstiller de som
120		120	etter komiteens mening har best forutsetnin-
121		121	ger for å jobbe for PBL i henhold til formålet.
122		122	
123	Styret innstiller personer som skal velges til	123	Landsstyret innstiller personer som skal
124	valgkomiteen.	124	velges til valgkomiteen.
125		125	
126	Valgkomiteens innstilling, og styrets forslag	126	
127	til valgkomité, skal senest bekjentgjøres for	127	
128	medlemmene sammen med	128	
129	landsmøtepapirene.	129	
130		130	
131	Innstillingen og oversikt over alle kandidater	131	Innstillingen og oversikt over alle kandidater
132	innmeldt til valgkomiteen skal bekjentgjøres	132	innmeldt til valgkomiteen skal bekjentgjøres
133	på PBLs hjemmeside. Kandidater kan meldes	133	på PBLs hjemmeside. ~~Kandidater kan meldes~~
134	til valgkomiteen inntil 10 dager før lands-	134	~~til valgkomiteen inntil 10 dager før lands-~~
135	møtet. Kandidater som her er foreslått til	135	~~møtet. Kandidater som her er foreslått til~~
136	verv i styret, kan foreslås som benkeforslag	136	~~verv i styret, kan foreslås som benkeforslag~~
137	på landsmøtet.	137	~~på landsmøtet.~~
138		138	
139	Landsmøtet kan vedta instruks for	139	
140	valgkomiteens arbeid.	140	
141		141	

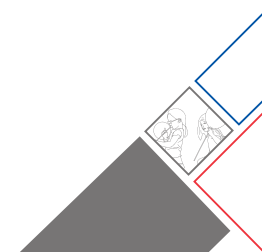
142	§ 5 Styret	142	
143		143	
144	Styrets medlemmer er personlig valgt til sitt	144	Styrets medlemmer er personlig valgt til sitt
145	verv i PBL, men styrets sammensetning skal	145	verv i PBL, men styrets sammensetning skal
146	reflektere strukturen og mangfoldet i	146	reflektere strukturen og mangfoldet i med-
147	medlemsmassen. En barnehageeier kan ikke	147	lemsmassen. Av styrets sju faste medlemmer
148	være representert i styret med mer enn én	148	(inkludert leder og nestleder) skal minst to
149	representant.	149	representere ideelle barnehager. En barne-
150		150	hageeier kan ikke være representert i styret
151		151	med mer enn én representant.
152		152	
153	Styret skal bestå av:	153	
154	Leder	154	
155	Nestleder	155	
156	5 styremedlemmer	156	
157	5 nummererte varamedlemmer	157	
158		158	
159	For å kunne velges til styret, kan ikke	159	
160	kandidaten være bundet av tariffavtale som	160	
161	omfatter andre ansatte enn daglig leder.	161	
162		162	
163		163	Styrets funksjonstid er tilsvarende en
164		164	landsmøteperiode. Styrets medlemmer kan ta
165		165	gjenvalg. Av hensyn til rullering kan styrets
166		166	medlemmer sitte maksimalt tre
167		167	landsmøteperioder.
168		168	
169	Skulle leder eller nestleder trekke seg i	169	
170	perioden, velger valgkomiteen ny nestleder	170	
171	blant styrets faste medlemmer, og nytt fast	171	
172	styremedlem blant varamedlemmene.	172	
173		173	
174	Trekker både landsmøtevalgt leder og	174	
175	nestleder seg i valgperioden, innkalles det til	175	
176	ekstraordinært landsmøte for å velge nye.	176	
177		177	
178	Valgkomiteen skal også velge nytt fast	178	
179	styremedlem blant varamedlemmene dersom	179	
180	et medlem må eller velger å fratre i valg-	180	
181	perioden, f.eks. hvor:	181	
182	1) et styremedlem trekker seg fordi det	182	
183	gjennom eierskap eller ansettelsesforhold kan	183	
184	sies å representere samme barnehageeier.	184	
185	2) et styremedlem avslutter sitt virke i eller	185	
186	for sektoren, som ansatt hos barnehageeier	186	
187	og/eller gjennom salg av kontrollerende del	187	
188	av egen virksomhet.	188	
189		189	
190	Styrets møter ledes av lederen eller i	190	
191	dennes fravær nestlederen. Dersom ingen av	191	
192	de nevnte er til stede velger styret selv	192	
193	møteleder. Dersom verken leder eller nest-	193	
194	leder er til stede gjelder ikke møtelederens	194	
195	dobbeltstemme. Styret må ha seks	195	
196	medlemmer (inkludert vararepresentanter)	196	
197	for å være vedtaksført.	197	

198	Administrerende direktør har møte-, tale- og	198	
199	forslagsrett i styret.	199	
200		200	
201	PBL tegnes av styrets leder sammen med	201	
202	administrerende direktør.	202	
203		203	
204		204	
205	§ 6 Valgkomiteen	205	
206		206	
207	Valgkomiteen velges av landsmøtet.	207	
208		208	
209		209	Valgkomiteens oppgaver:
210		210	• Innstille medlemmer og varamedlemmer til
211		211	landsstyre
212		212	• Innstille medlemmer og varamedlemmer til
213		213	kontroll- og varslingsutvalg
214		214	
215	Valgkomiteen består av:	215	
216		216	
217	Leder	217	
218	Nestleder	218	
219	3 medlemmer	219	
220	1. vararepresentant	220	
221	2. vararepresentant	221	
222	Valgkomiteens første møte skal normalt	222	
223	være i etterkant av siste styremøte året før	223	
224	landsmøte.	224	
225		225	
226	Valgkomiteen skal da orienteres om	226	
227	eventuelle forslag til endringer i styrende	227	
228	organer som berører valgkomiteens arbeid.	228	
229		229	
230	Ved ekstraordinært landsmøte, på grunn av	230	Ved ekstraordinært landsmøte, på grunn av
231	behov for nye valg til styret, tiltrer	231	behov for nye valg til styret eller kontroll -
232	valgkomiteen ved behov.	232	og varslingsutvalg , tiltrer valgkomiteen ved
233		233	behov.
234		234	
235	Styret skal tildele valgkomiteen de	235	
236	økonomiske rammer de skal arbeide	236	
237	innenfor. Dette gjelder utgifter til reiser,	237	
238	opphold, diett og telefonutgifter.	238	
239		239	
240	Valgkomiteen skal også legge frem forslag om	240	Valgkomiteen skal også legge frem forslag
241	godtgjørelse til styret for landsmøtet.	241	om godtgjørelse til styret og til kontroll - og
242		242	varslingsutvalget , for landsmøtet.

243		243	§ 7 Kontroll og varslingsutvalg
244		244	
245		245	Kontroll – og varslingsutvalgets oppgaver er:
246		246	• Å være forbundets redskap for demokratisk
247		247	innsyn og kontroll med alle sider av
248		248	forbundets virksomhet
249		249	• Å påse at forbundet og tilhørende under-
250		250	selskaper følger regelverket og forbundets
251		251	formål, og at forbundet er målrettet effektivt
252		252	og etisk til det beste for medlemmene.
253		253	• Å være et varslingsorgan for medlemmene
239		239	
240		240	Kontroll – og varslingsutvalget består av:
241		241	• Leder
242		242	• Nestleder
243		243	• 3 medlemmer
244		244	• 1. vararepresentant
245		245	• 2. vararepresentant
246		246	
247		247	Kontroll – og varslingsutvalget møtes
248		248	minimum to ganger pr. år og ellers etter
249		249	varsler fra medlemmer der utvalget mener
250		250	det gir grunnlag for å møtes.
251		251	
252		252	Medlemmer av kontroll og varslingsutvalget
253		253	kan ikke ha andre offisielle roller eller
254		254	oppdrag for pbl.
255		255	
256		256	Administrerende direktør møter med tale-
257		257	og forslagsrett.
258		258	
259	§ 7 Administrasjon	259	
260		260	
261	Forbundets administrasjonssted er Bodø.	261	
262	Administrasjonen ledes av en	262	
263	administrerende direktør som engasjeres	263	
264	av styret.	264	
265		265	
266	(...)	266	
267		267	
268	§ 14 Eksklusjon	268	§ 15 Eksklusjon
269		269	
270	Handler et medlem i strid med forbundets	270	
271	vedtekter og interesser kan styret i alvorlige	271	
272	tilfeller beslutte at medlemmet skal	272	
273	ekskluderes.	273	
274		274	
275		275	Dersom et medlem er valgt inn i forbundets
276		276	styre, valgkomite eller andre organer/under-
277		277	selskaper, og handler i strid med forbundets
278		278	vedtekter og interesser, skal kontroll – og
279		279	varslingsutvalget avgjøre spørsmål om
280		280	eksklusjon i henhold retningslinjer vedtatt av
281		281	landsmøtet.
282		282	
283	(...)	283	

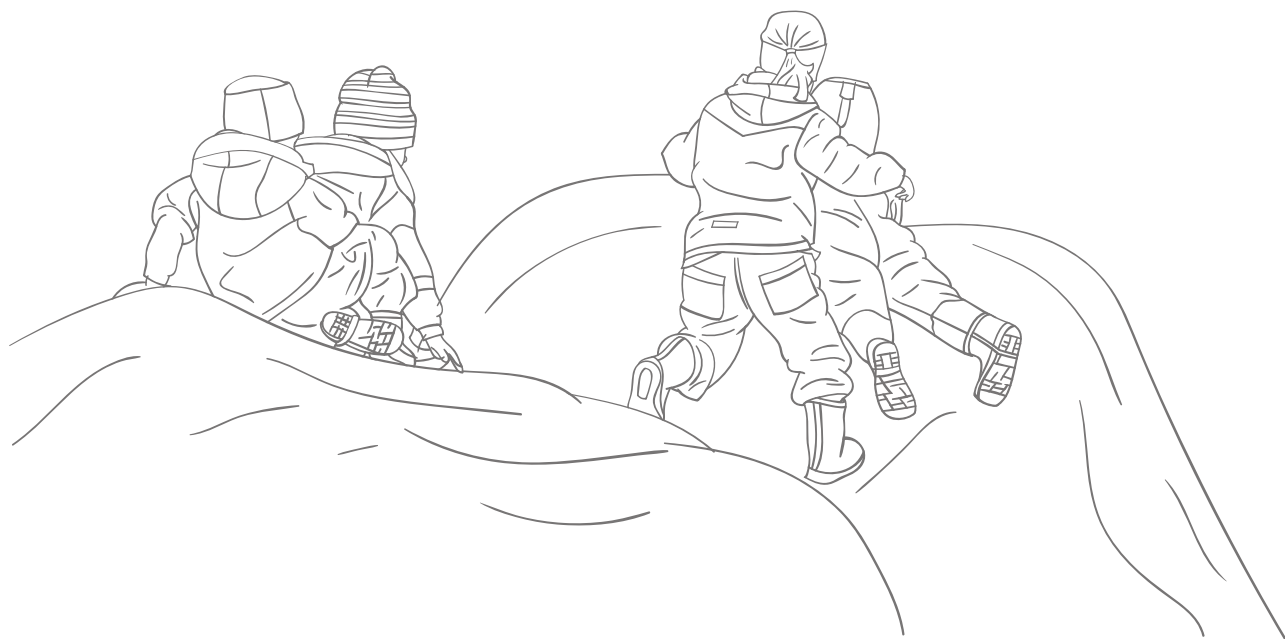
Styrets forslag til strategiplan 2019-2021 for PBL

Styrets forslag til strategiplan for landsmøteperioden 2019 til 2021 følger som vedlegg 3.1.

Styret anbefaler landsmøtet 2019 å fatte slikt

vedtak:

Strategiplan 2019-2021 for PBL (vedlegg 3.1) vedtas.

Strategiplan 2019-2021 for PBL

1 Mandat og formål

2

3 Strategiplanen er mandatet fra PBLs Landsmøte 2019 til styret og administrasjonen i PBL
4 for perioden 2019-2021. PBLs formål er et viktig utgangspunkt for denne strategiplanen:

5

6 PBL skal bidra til å øke kvaliteten og verdiskapningen i medlemsbarnehagene, til beste for
7 barn, foreldre/foresatte, ansatte, eiere og samfunnet for øvrig.

8

9 PBLs formålsparagraf er førende for strategiplanen. PBLs styre og administrasjon skal
10 gjennom strategiplanen ivareta alle medlemsbarnehager uavhengig av størrelse, profil,
11 geografi og eierskap.

12

13 Det følger av PBLs formålsparagraf at PBL-barnehagene skal levere et godt tilbud hvor
14 foreldre/foresatte, ansatte og samfunnet for øvrig kan være trygge på at offentlige tilskudd
15 og foreldrebetaling kommer barna til gode.

16

17

18 Satsing på kvalitet og kompetanseheving

19

20 PBL skal fortsette å legge til rette for kvalitetsutvikling i medlemsbarnehagene. Blant annet
21 ved å bruke Nasjonalt kunnskapssenter for barnehager som et verktøy skal PBL:

22

- 23 • etablere kvalitetsnettverk for barnehagene.
- 24 • hjelpe barnehagene med tilgang til kompetanseheving basert på forskning og behov.
- 25 • arbeide for at barnehagene får større påvirkning på valg av etter- og videreutdanning.
- 26 • bidra til barnehageforskning om innhold og kvalitet – og gjøre resultatene tilgjengelig.

27

28 PBL skal iverksette en historisk satsing på kvalitet og kompetanseheving gjennom
29 prosjektet «Sårbare barn».

30

31

32 Arbeid for sårbare barn i barnehagene

33

34 De første årene er de viktigste i et barns liv når det gjelder hjernens utvikling. Måten vi
35 omgås barn på, og de erfaringene vi gir barnet, har stor betydning for barnets følelses-
36 messige utvikling og evne til å lære. En god start er avgjørende for hvordan barnet vil
37 fungere senere i livet. Dessverre er det ikke alle barn som vokser opp under gode forhold,
38 blant disse finner vi de mest sårbare barna.

39

40 PBLs medlemsbarnehager utgjør en vesentlig del av barnehagetilbudet og sammen har vi
41 en unik mulighet til å hjelpe disse barna. Barnehagen skal bidra til at alle barn får en god
42 start i livet.

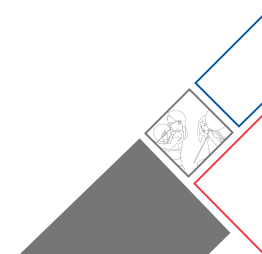
43

44 PBLs hovedsatsing de neste to årene blir å legge til rette for at alle medlemsbarnehager
45 er trygge for barn, med ansatte som fanger opp sårbare barn og sørger for at de får den
46 hjelpen de trenger.

47

48 Gjeldende regjeringserklæring sier at: Gode barnehager er aller viktigst for de mest sårbare
49 barna.

50

51 PBL skal spesielt jobbe med følgende tre tiltak:

52

53 **1. Barn med behov for spesiell tilrettelegging**

54

55 Tilbudet til barn med behov for spesiell tilrettelegging skal finansieres særskilt. PBL erfarer
56 at det i mange tilfeller er utfordrende for medlemsbarnehagene å få hjelpen og ressursene
57 som barna etter loven har krav på. Klageordningene fungerer ikke godt nok. Barna og
58 deres foreldre er i for stor grad avhengige av barnehagens egne økonomiske forutsetninger
59 og kommunal vilje for å få tilstrekkelige ressurser og finansiering av tiltak.

60

61 Innføring av nasjonale normer for pedagog- og bemanningstetthet, uten tilstrekkelig
62 statlig eller kommunal finansiering, vil bidra til å gjøre tilbudet til barn med behov for
63 spesiell tilrettelegging enda mer utsatt.

64

65 PBLs rådgiving og hjelp til medlemsbarnehager og foreldre, viser at PBL må fortsette
66 arbeidet med å styrke rettighetene til barna og foreldrene.

67

68 PBL skal arbeide for:

- 69 • at medlemsbarnehagene har ressurser til å gi et helhetlig, tilrettelagt og godt
- 70 barnehagetilbud til det enkelte barn.
- 71 • at barn kan motta spesialpedagogisk hjelp i tråd med sakkyndiges vurderinger.
- 72 • en forutsigbar finansiering for barn med behov for spesiell tilrettelegging, slik at den
- 73 barnehagen foreldrene ønsker for sitt barn er i stand til å gi et godt og tilrettelagt
- 74 barnehagetilbud.
- 75 • at medlemsbarnehagene får økt kunnskap om hvordan de best mulig kan tilrettelegge for
- 76 barn med behov for spesiell tilrettelegging.
- 77 • at barnehagene har ressurser til å gjennomføre spesialpedagogiske opplegg i tråd med
- 78 sakkyndiges vurderinger.

79

80 **2. Vold og overgrep mot barn**

81

82 De minste barna har størst risiko for å utsettes for vold, overgrep og omsorgssvikt. Barne-
83 hagen er den viktigste arenaen for å forebygge og avdekke vold, overgrep og omsorgssvikt
84 mot barn. Det er derfor svært viktig at de ansatte i barnehagen har kompetanse til å se barn
85 i risikosonen, og ikke minst at de har kompetanse til å handle. Det er viktig å snakke med
86 barna om egen kropp og grensesetting. Vold, overgrep og omsorgssvikt må være en
87 naturlig del av kommunikasjonen med foreldrene.

88

89 PBL skal:

- 90 • bidra til at ansatte, barn og foreldre har kunnskap om vold og overgrep i nære relasjoner.
- 91 • bidra til bevisstgjøring av pliktene som medlemsbarnehagene allerede har gjennom
- 92 lov- og regelverk.

93

94 **3. Mobbing, ekskludering og krenkelser av barn i barnehagen**

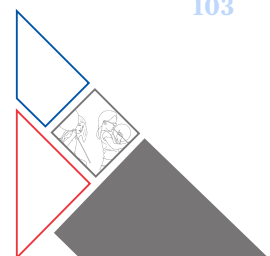
95

96 Mobbing, ekskludering og krenkelser av barn i barnehagen skjer. Forskning viser blant
97 annet at enkelte ungdom som dropper ut av videregående skole, har vært utsatt for
98 mobbing som startet allerede i barnehagen.

99

100 Rammeplanen stiller krav til at barnehagen skal bidra til trivsel, livsglede, mestring og
101 følelse av egenverd, samt forebygge krenkelser og mobbing. Videre har regjeringen varslet
102 at den vil lovfeste retten til et godt barnehagemiljø.

103

- 104 PBL skal:
- 105 • bidra til kunnskap om mobbing, ekskludering og krenkelser av barn i barnehagen.
  - 106 • bidra til at alle PBLs medlemsbarnehager kan ha et godt og inkluderende psykososialt
  - 107 miljø for barn i barnehagene.
  - 108 • bidra til utarbeidelsen av et nytt lovverk og få på plass et uavhengig tilsyn tilpasset
  - 109 barnehagesektoren, for å sikre barn god rettsikkerhet og et inkluderende psykososialt
  - 110 miljø.

111
112

113 **Likebehandling av barn gjennom finansiering**

114

115 Alle foreldre betaler som hovedregel det samme for en offentlig godkjent barnehageplass.

116 Likevel varierer offentlig tilskudd til barnehagen i 2019 med over 100.000 kroner per år,

117 per barn under tre år.

118

119 For at barnehagene skal kunne tilby alle barn et tilbud med den kvalitet som følger av

120 lovfestede kvalitetskrav, er alle medlemsbarnehager avhengige av at det offentlige

121 finansierer kostnadene utover foreldrebetalingen. Til tross for PBLs omfattende arbeid med

122 å dokumentere svakhetene ved dagens finansieringssystem, er ikke innføringen av

123 nasjonal bemanningsnorm finansiert for alle barn og alle barnehager.

124

125 Mange private barnehager mottar i dag et offentlig tilskudd som ikke dekker kostnadene til

126 å kunne levere et tilbud til barn i tråd med gjeldende kvalitetskrav.

127

128 Finansieringen for alle nye, lovfestede kvalitetskrav må på plass før kravene skal være

129 innfridd. Dette er fundamentet for å kunne levere et kvalitativt godt barnehagetilbud til

130 beste for barn, foreldre/foresatte, ansatte, eiere og samfunnet for øvrig.

131

132 Dagens regelverk åpner for systematisk forskjellsbehandling av barn og deres foreldre.

133 Fremtidens finansieringsmodell må sikre finansiering av nasjonalt innførte normer for

134 pedagog- og bemanningstetthet i alle barnehager, fra den dagen endringene i lov og

135 forskrift gjelder.

136

137 PBL skal:

- 138 • arbeide for at alle medlemsbarnehager får fullfinansiert de vedtatte nasjonale normene
- 139 for pedagog- og bemanningstetthet, og fremtidige krav til kvalitet i barnehagen.
- 140 • arbeide for at alle barn får tilbud om plass i en barnehage som minimum tilbyr et tilbud i
- 141 tråd med nasjonal bemanningsnorm og skjerpet pedagognorm.
- 142 • bistå medlemsbarnehager, som ikke har finansiering til å innfri nye normer, med å søke
- 143 om dispensasjon.

144

145 Dagens finansieringsmodell truer mangfoldet av tilbud i barnehagesektoren. Foreldrenes

146 frihet til å velge det barnehagetilbudet som passer deres barn best, er satt under press.

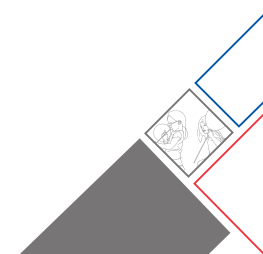
147 Dagens finansieringsmodell er basert på kommunale barnehagekostnader med to års etter-

148 slep. Selv om alle kommuner innfrir nasjonale normer for pedagog- og bemanningstetthet

149 1. august 2019, vil ikke alle medlemsbarnehager være garantert et tilskuddsnivå som sikrer

150 barnehagedrift i tråd med nye nasjonale normer før i 2022.

151

152 PBL skal i perioden 2019 til 2021 arbeide for et finansieringssystem som sikrer at
153 medlemsbarnehagene:

- 154 • kan gi alle barn et barnehagetilbud i tråd med nasjonale normer for pedagog- og
155 bemanningstetthet.
- 156 • kan gi sine ansatte gode lønns- og arbeidsvilkår gjennom PBLs hoved- og
157 hovedtariffavtale, inkludert en god pensjonsavtale.

158
159 Et nytt finansieringssystem må baseres på forutsigbarhet og etterprøvbarhet.
160

161 Finansieringssystemet må:

- 162 • sikre tilskudd til å levere et tilbud i tråd med lovfestede normer.
- 163 • sikre tilskudd til å kunne levere bedre pedagog- og bemanningstetthet hvis kommunen
164 ønsker dette.
- 165 • sikre tilskudd uten etterslep til andre, fremtidige nasjonale krav til barnehagene som skal
166 leveres.

167
168 En slik ny finansieringsmodell må også innebære en vesentlig forenkling av beregning og
169 kontroll av tilskuddssatser.
170

171 Barnehager som i en slik finansieringsmodell ikke oppfyller normer som de har fått til-
172 skudd til, må kunne risikere reduksjon i de offentlige tilskuddene de ikke har brukt i hen-
173 hold til intensjonen. Dette gjelder også pensjonstilskuddet.
174
175

176 **Sikre mangfoldet gjennom kvalitetsmodell**

177 PBL er en interesse- og arbeidsgiverorganisasjon for private barnehager som utgjør et stort
178 og positivt mangfold, til beste for barn, foreldre/foresatte, ansatte, eiere og samfunnet for
179 øvrig. For å sikre fremtidig drift og grunnlag for videre kvalitetsutvikling i alle våre
180 medlemsbarnehager, er et nytt og forutsigbart finansieringssystem helt avgjørende.
181

182 Eierskap og selskapsform har ingen direkte innvirkning for mulighetene til god drift.
183 Eierskap og selskapsform har heller ingen direkte innvirkning på mulighetene til å kunne
184 levere et barnehagetilbud av høy kvalitet og i tråd med barnehageloven.
185

186 Det er det kommunale beregningsgrunnlaget og det offentlige driftstilskuddet til
187 medlemsbarnehagen som avgjør dette.
188
189

190 **Barn fortjener et fritt og uavhengig tilsyn**

191

192 PBL vil intensivere arbeidet for å få på plass et fritt og uavhengig tilsyn som har legitimitet
193 i hele barnehagesektoren. Tilsynet må sikre at alle barnehager drifter i henhold til de lover
194 og forskrifter som gjelder. Dette vil sikre at offentlige midler og foreldrebetaling kommer
195 barna til gode.
196

197 Som del av arbeidet for å få på plass et faglig kompetent og uavhengig tilsyn, skal PBL
198 arbeide med å:

- 199 • få flyttet tilsynet av de nasjonale normene for pedagog- og bemanningstetthet til
200 fylkesmennene.
- 201 • få på plass oppdaterte veiledere om sikkerhet, vold og overgrep mot barn.
- 202 • sikre at barnehagene får kunnskap om ulykker og andre kriser i sektoren slik at risikoen
203 for nye hendelser reduseres.
204

205 Medlemsrådgiving og medlemspleie

206

207 PBL skal arbeide for at medlemmene kan tilby sine ansatte konkurransedyktige lønns- og
208 arbeidsvilkår, regulert gjennom PBLs hoved- og hovedtariffavtale. I landsmøteperioden
209 skal PBL fortsette arbeidet for å få på plass en ny pensjonsordning som er forutsigbar for
210 ansatte og eiere – og bærekraftig over tid.

211

212 PBL er en arbeidsgiverorganisasjon som skal støtte medlemsbarnehagene gjennom:

- 213 • rådgiving om drift.
- 214 • juridisk rådgiving.
- 215 • rådgiving om forhold mellom arbeidsgiver og arbeidstaker.
- 216 • kommunikasjonsrådgiving og krisehåndtering.
- 217 • kontroll av beregninger av alle offentlige tilskudd til barnehagene:
  - 218 • Driftstilskudd – vedtak om sats og vedtak om tilskudd.
  - 219 • Pensjonstilskudd – bistand til å søke om å få dekket eventuelle ekstra
  - 220 pensjonskostnader.
  - 221 • Kapitaltilskudd.

222

223 PBL skal også hjelpe medlemsbarnehagene gjennom:

- 224 • drift av eksisterende og opprettelse av nye lokale PBL-lag for å styrke mulighetene til
- 225 lokalpolitisk gjennomslag til medlemsbarnehagenes beste.
- 226 • samarbeidsavtaler med kommuner, PBLs lokallag og PBL.
- 227 • samarbeid med etablerte interessenettverk bestående av medlemsbarnehager.

228

229 PBL skal som interesse- og arbeidsgiverorganisasjon levere tilbud ut fra
230 medlemsbarnehagenes etterspørsel og forskjellige behov.

231

232 For å styrke rådgivingen skal PBL:

- 233 • gjøre det enda enklere for medlemmene å kommunisere med, og få rask hjelp fra, PBL.
- 234 • gi medlemmene enda bedre muligheter for påfyll av kunnskap, kurs og hjelp innenfor
- 235 alle PBLs kompetanseområder.
- 236 • utvide tilbudet med PBL Ledernetverk.

237

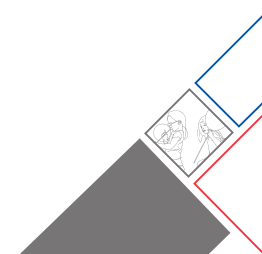
238

239 Kommunikasjon og omdømmebygging

240

241 PBL skal i perioden fra 2019 til 2021 bidra til å bevare og styrke medlemmenes, PBLs og
242 barnehagesektorens omdømme. I tillegg til det arbeidet som er beskrevet i strategiplanen
243 for øvrig, skal PBL befeste rollen som den foretrukne interesse- og arbeidsgiver-
244 organisasjonen gjennom å:

- 245 • fremskaffe og spre informasjon og fakta om barnehagesektoren og om private
- 246 barnehager spesielt.
- 247 • informere om medlemsbarnehagenes bidrag til mangfold og kvalitet i
- 248 barnehagesektoren.
- 249 • drifte og videreutvikle PBLs nye nettsted for fakta om barnehagesektoren.
- 250 • jobbe for en mest mulig åpen og faktabasert debatt om barnehagesektoren og om
- 251 private barnehager spesielt.
- 252 • ha et kommunikasjons- og omdømmearbeid som baserer seg på PBLs etiske
- 253 retningslinjer.

Styrets forslag til økonomiplan 2019-2021 for PBL

Mål for økonomiplanen er at sum egenkapital innen utgangen av 2026, skal bygges opp til å utgjøre minimum 150 prosent av kontingentinntektene.

Pr. 31. desember 2018 utgjør sum egenkapital om lag 105 prosent av kontingentinntektene i 2018.

I tillegg skal 50 prosent av egenkapitalen være satt av i konfliktfondet. Pr. 31. desember 2018 er dette målet oppfylt.

Styret anbefaler landsmøtet 2019 å fatte slikt

vedtak:

Økonomiplan 2019-2021 for PBL (vedlegg 4.1) vedtas.

Økonomiplan 2019-2021 for PBL

Økonomiplanen skal sikre en økonomisk utvikling i PBL som gjør organisasjonen i stand til å ivareta medlemmenes interesser både på kort og lang sikt.

PBL har i siste landsmøteperiode styrket egenkapitalen. Det er viktig at organisasjonen har en solid og bærekraftig økonomi, slik at det til enhver tid er midler og ressurser til å ivareta medlemmenes interesser på en best mulig måte.

Organisasjonen skal også være økonomisk rustet til å avlaste medlemsbarnehagene som rammes økonomisk i en eventuell arbeidskonflikt.

PBL skal, til det beste for barnehagene, være en trygg arbeidsplass for godt kvalifiserte arbeidstakere.

Overskudd i kommende landsmøteperiode bør brukes til ytterligere styrking av egenkapitalen, herunder også konfliktfondet.

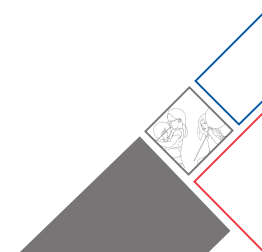
PBL forvalter midlene i AFP-ordningen for de ansatte i PBL-barnehagene og i PBL. Midlene står i bank, samt at det er gitt et lån til PBL knyttet til investeringen i eget bygg til administrasjonen (investering i PBL Huset AS). Midlene forvaltes med mål om å få en best mulig avkastning, men med en så lav risiko som mulig.

Målsetting

1. PBL må ha en fri egenkapital som gir sikker og stabil drift, og som gjør behovet for driftskreditt overflødig.
2. PBL må bygge opp et konfliktfond som er stort nok til å dekke deler av de merutgiftene barnehagene vil kunne få i en arbeidskonflikt.
3. Kontingenten i PBL kan justeres med inntil lønnsveksten i sektoren hvert år i landsmøteperioden.
4. Midlene i PBLs AFP-fond plasseres i rentebærende papirer, samt lån til PBL.

Mål

1. Sum egenkapital skal innen utgangen av 2026 bygges opp til å utgjøre minimum 150 prosent av kontingentinntektene.
2. Konfliktfondet skal utgjøre minimum 50 prosent av egenkapitalen.

Styrets forslag til kontingent i PBL

Styret ber landsmøtet 2019 om fullmakt til å øke kontingenten med inntil lønnsveksten i sektoren hvert år i landsmøteperioden 2019 til 2021.

Styret anbefaler landsmøtet 2019 å fatte slikt

vedtak:

Styret har fullmakt til å øke kontingenten med inntil lønnsveksten i sektoren hvert år i landsmøteperioden 2019 til 2021.

Godtgjørelse til styret og valgkomiteen

Landsmøtet 2017 vedtok følgende godtgjørelse for inneværende periode:

Styret

Fast godtgjørelse:

Leder	kr 140.000,-
Nestleder	kr 63.000,-
Styremedlem og 1. vara	kr 30.000,-

Godtgjørelse per møtedag i perioden kr 4.750,-

Valgkomiteen

Godtgjørelse til valgkomiteen for arbeid med innstillingen til landsmøtet 2019:

Leder	kr 15.000,-
Nestleder	kr 11.000,-
Medlem	kr 8.600,-

Godtgjørelse per møtedag i perioden kr 4.750,-

Valgkomiteen anbefaler landsmøtet 2019 å fatte slikt

vedtak:

Landsmøtet 2019 vedtar følgende godtgjørelse til styret neste landsmøteperiode:

Styret

Fast godtgjørelse:

Leder	kr 147.000,-
Nestleder	kr 66.000,-
Styremedlem og 1. vara	kr 32.000,-

Godtgjørelse per møtedag i perioden kr 5.000,-

Styret anbefaler landsmøtet 2019 å fatte slikt

vedtak:

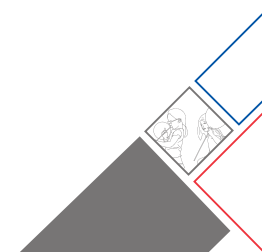
Landsmøtet 2019 vedtar følgende godtgjørelse til valgkomiteen for neste landsmøteperiode:

Valgkomiteen

Godtgjørelse til valgkomiteen for arbeid med innstillingen til landsmøtet 2021:

Leder	kr 15.800,-
Nestleder	kr 11.600,-
Medlem	kr 9.100,-

Godtgjørelse per møtedag i perioden kr 5.000,-

Valg av styre

Innstilling fra valgkomiteen, til PBLs landsmøte 2019

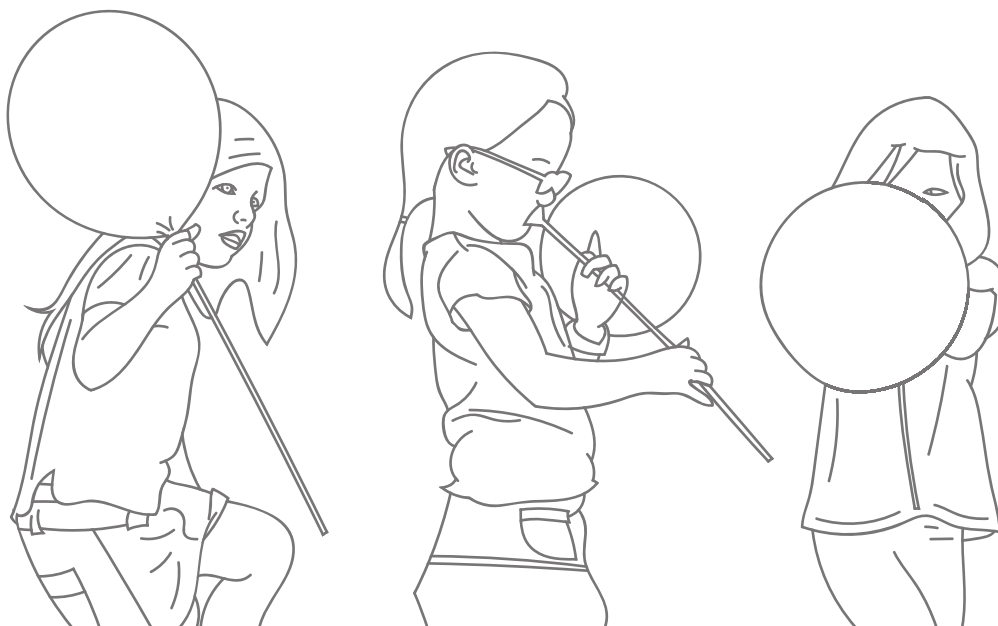
Valgkomiteen vil gi en presentasjon av innstillingen til nytt styre til landsmøtet.

Valgkomiteen har i perioden bestått av:

Anita Gaustad (leder)
Edle Damm (nestleder)
Kirsten Dyve Samuelsen (medlem)
Tommy Larsen (medlem)
Inger Lise Wølner (medlem)
Elin Westernnes (1. vara)
Elisabeth Gjems (2. vara)

Valgkomiteen har innstilt på følgende kandidater til PBLs styre for perioden 2019-2021:

Leder	Eirik Husby, Borg barnehager AS, Østfold/Oslo/Akershus
Nestleder	Ragnhild Finden, Kausvol gardsbarnehage AS, Stange
Styremedlem	Torstein Johannessen, Bergheim barnehage SA, Trondheim
Styremedlem	Marit Lambrechts, Espira AS, Oslo/hele landet
Styremedlem	Harald Berge Breistein, NLM-barnehagene, Bergen/hele landet
Styremedlem	Kjetil Hopen, Eventus barnehage AS, Bergen
Styremedlem	Bente Seierstad, Trollsteinen barnehage, Larvik
1. vara	Anne Irene Bøe Hilden, Bjerkås barnehage, Asker
2. vara	Trude Moen Sydtangen, Læringsverkestedet AS, Jessheim/hele landet
3. vara	Vegard Gjerstad-Sørensen, Dragaberget barnehage SA, Stavanger
4. vara	Nina Olufsen, Lyngheia barnehage AS, Fauske
5. vara	Mette Bakken, Samvirkebarnehagene SA, Fredrikstad

Valg av valgkomité

Valgkomité valgt av landsmøtet 2017:

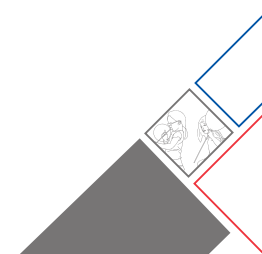
Leder	Anita Gaustad, Solbakken barnehager AS, Trondheim
Nestleder	Edle Damm, Akasia barnehage AS, Bergen
Medlem	Kirsten Dyve Samuelsen, Natvigheia barnehage SA, Arendal
Medlem	Tommy Larsen, Stenrød barnehage AS, Halden
Medlem	Inger Lise Wølner, Kattekleiv barnehager AS, Notodden
1. vara	Elin Westernes, Trollmyra barnehage AS, Bodø
2. vara	Elisabeth Gjems, Ottershagen gardsbarnehage AS, Åmot

Styret anbefaler landsmøtet 2019 å fatte slikt

vedtak:

Som valgkomité for landsmøtet 2021 velges:

Leder	Anita Gaustad, Solbakken barnehager AS, Trondheim
Nestleder	Edle Damm, Akasia barnehage AS, Bergen
Medlem	Kirsten Dyve Samuelsen, Natvigheia barnehage SA, Arendal
Medlem	Tommy Larsen, Stenrød barnehage AS, Halden
Medlem	Inger Lise Wølner, Kattekleiv barnehager AS, Notodden
1. vara	Elin Westernes, Trollmyra barnehage AS, Bodø
2. vara	Hjørdis Kindem Thyholt, Medbroen Drift AS, Stjørdal

Valg av revisor

Styret anbefaler landsmøtet 2019 å fatte slikt

vedtak:

KPMG Bodø blir gjenvalgt som revisor.

